

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3, dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
 celoletno . . . K 25.—
 polletno . . . K 12-50
 četrtletno . . . K 6-50
 mesečno . . . K 2-10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28.—
 za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglese (inserate) se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Št. 165.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 23. julija 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

K uboju v Vrbju pri Žalcu.

(Se nekatere podrobnosti. — Utis v žalski okolici in na ostalem Spodnjem Štajerju. — Klerikalni stebri v Spodnji Savinjski dolini se rušijo.)

Čim več izvemo podrobnosti o krvavem dogodku v Vrbju pri Žalcu, tem odvratnejša je slika uboja, katerega je izvršil na Francu Cokanu čuk in cerkveni pevec Anton Pesko, tem večje razburjenje se loteva prebivalstva. In ne le razburjenje, temveč tudi vznemirjenje: kaj kam bomo še prišli, ako se bo duhovniško hujskanje kmečke mladine nadaljevalo v sedanjem obsegu in v sedanji intenzivnosti? Po preiskovanju, orožniški poročilih in zasebnem poizvedovanju našega poročevalca se je odigral cel dogodek sledeče: Vrbenski čuki in cerkveni pevci, kateri se odlikujejo po svoji klerikalni zagrizenosti, so vzeli to nedeljo na piko vrbenskega fantata Janeza Drobeža za to, ker je šel v Žalec na veselico namesto da bi ostal doma v Vrbju na neki katoliški čukoladi, katera je bila pri Nidorferju. Ni še dognano, koliko so fantje to nedeljo pili in kdo jim je plačal pijačo, da bi jih navdušil za »varovanje katoliške časti« (Schreinerjeva fraza); tudi še ni dognano, kaj je govoril Schreiner na tej prireditvi. Kaj važnega je imel gotovo opraviti, ker je rekel nekemu paru, ki se je mislil poročiti, da ima v Vrbju važne opravke, »glavno ulogo« bojda. Iz Petrovč vsaj je znano, da je Schreiner na neki klerikalni veselici silovito hujskal klerikalne tolovaje, kateri so pozneje ponoči domov grede klicali na korajžo in vpili, da bo vsak »liberalec hin«, ki jim pride v roke. Mi seveda nečemo trditvi, da bi Schreiner naučil čuke teh groženj, ali jasn eksemplj je to, kako razumejo klerikalni fantalini »boj proti liberalcem«. Dognano je pa, da so imeli čuki in devičarji lani pri Nidorferju sodček vina gratis — in ponoči je bil ubit v Vrbju Janc, po domače Oštir, ki je povrh tega še bil klerikalec! Ko je došel zadnjo nedeljo Franc Cokan z ženo pred Korentovo hišo v Vrbju, je videl kake tri fantaline, ki so se zaganjali v Korenta za to, ker je bil na Ciril-Metodovi veselici v Žalcu; Drobež se jim je izognil. Cokan je skušal fante pomiriti; v zahvalo pa je skočil Pesko Anton, po dom. Benčlov v njega in ga je zabodel v prsi; Cokan mu je dal zaušnico in se obrnil, na kar ga je zbolel Pesko še v hrbet; Cokan je na to padel na tla — žena pa je začela grozovito jokati in kričati. Saj si lahko vsakdo sam naslika tak strašen prizor! Pesko ima bodlaj v nogi;

To bo natančneje dognala obravnava in pa zdravniški. preiskava. Utis celega dogodka v žalski okolici je nepopisen. Neka drugače hudo pobožna žena iz Vrbij mi je pravila: »Vidite, take barabe so (ti naši čuki in cerkveni pevci)! V Ložnici so fantje tako lepo složili: in mirni ter se nikoli ne zopodi ničesar. K nam pa hodita žalska kaplana in imata vedno nekaj s fanti praviti. Od tod to sovražstvo«. To je ljudska sodba in najsi »Straža« še tako zavija in laže — celo nekui in duhovniški ljudje sodijo, da je cel uboj posledica klerikalnega političnega hujskanja. Tega kaplana Schreiner in Jehart ne utajita — in najsi »Straža« še tako zavija in laže! Isti utis ima celi inteligentni Spodnji Štajer in mi lahko klerikalnim kolovodjem v Mariboru podpišemo, da je ugled in spoštovanje, kolikor so ga imele klerikalne fantovske družbe, čuki in celo klerikalno društvovanje ter izobraževanje za vselej ubit. **Dognano je namreč, da je bil Pesko Anton**, predno je začel zahajati v klerikalna društva in predno je bil na glasovitem pretepaškem tečaju v Mariboru, **miren in dostopen fant**; kasneje pa je začel razgrajati in je dobil za napad na g. Sušteršiča šest tednov ječe. Tu je prav jasen dokaz, kake sadove rodi klerikalno društvovanje in hujskarije kaplanov. Kako zelo čuti »Straža« resnico te naše trditve, je dokaz to, da ne zavrača niti enega dejstva temveč se skuša izvitii le s praznimi frazami. . . . Celo tako naivna je, da ne pove niti pravega imena napadalčevega in s slastjo ponatisne celo neresnično poročilo graškega losvonromskega »Tagblatt« o uboju — samo da bi oprala — žalske kaplane. Mimo grede, ljuba »Straža«: ali se spodobi, da se dober katoliški list sklicuje na »Tagblatt«, v katerega pišejo protestantski vikarji največje žalitve svete katoliške cerkve?

Ako bi imelo naše katoliško časopisje kaj čuta za čast in dostojnost, bi odkrito izreklo svoje največje obžalovanje nad žalostnim slučajem v Vrbju pri Žalcu. Itak že meče grozen ponočni dogodek v Vrbju senco ne le na klerikalna društva temveč na celo stranko, na vse njene člane. Je pri takih slučajih stara stvar, da pade odgovornost na vse — in bila bi stvar dostojnosti, da bi se vrbenjske pretepače takoj odsvolilo iz društev in stranke. Toda nič tega! »Straža« jih še indirektno zagovarja in gre v svoji smešnosti tako daleč, da skuša skonstruirati celo umetno ogorčenje zaradi napadov na kaplana Schreinerja — istega človeka, ki je priredil ravno v Vrbju slavnost, na kateri so se fantje napili in nauhskali proti udeležnikom Ciril-Metodove slavnosti v Žalcu! O ne — »Straža«; toliko naroden in pаметen je razun duhovščine in dr. Benkoviča vsak celjski Slovenec, da ve, kdo je povzročitelj klerikalne gonje v žalski okolici! Ako smo namignili na Dobrno, smo že vedeli, zakaj smo to storili; naj gre g. dr. Slavič pogledat v akte pri tukajšnjem okrajnem in okrožnem sodišču, pa bode spoznal Schreinerjevo delovanje na Dobrni. Preveč resni in izkušeni smo, da bi verjeli na zdatnost in trajno vrednost »delova-

nja« kakor ga je razvijal na Dobrni g. Schreiner. . . . Mislite, da so izgredi s stališča dostojnosti manj obsojanja vredni, če so naperjeni proti nemškutarjem mesto proti lastnim bratom in rojakom?

H koncu še nekaj pikanterij iz klerikalnega Vrbja. Tam nekje pri Nidorferjevi žagi morajo plavati v bistri vodici lepe, in če so dobro pripravljene, tudi okusne ribice. Pa samo pravico mora imeti človek za to, da jih lovi. Tega menda ni vedel klerikalni steber v Vrbju Nidorfer, notabene odbornik Kmečke zveze in Roškarjev tovariš, ni tudi vedel tega neki Kač in Nidoferjev hlapec; celjska sodnija se namreč zelo, zelo zanima za te ljudi zaradi onih okusnih ribic. Nekateri so jih lovili, nekateri jedli; sedaj bodo pa plačali račun. Ali znabiti ve kaj o tem tudi kaplan Schreiner? Sodnija ima v občje veliko opravka s klerikalnimi poglavarji v žalski okolici (mislimo samo na Petrovče) in ne bode dolgo, da bode »sveta vera« silo trpela in bodo kmetje enkrat za vselej pokazali klerikalnim zapeljivcem vrata. . . . Ne sramotimo mi kmečkega ljudstva, ako grajamo njegove napake in pribijemo lumparije posameznikov; sramotijo -ga oni kaplani, ki hujskajo kmečke fante k tolovajstvom in oni »voditelji«, ki ne razločujejo močega od tvojega in katerim je človeško življenje »kakor kapljica na veji«, ki se da brez napora in brez vsakih pomislekov stresti. Da, da, Roškarji in Peski kopljejo grob duhovniški stranki.

Politična kronika.

OGERSKI DRŽAVNI ZBOR.

Adresnapredloga narodne delovne stranke se je včeraj sprejela z velikansko večino. Kot zadnji govornik opozicije je govoril grof Batthiany, ki je zlasti napadal politiko avstrijskega zunanjega ministra grofa Aerenthala, ki je taka, da mora razburiti tudi narodnosti na Ogerskem, zlasti da je pokazal veleizdajniški proces, kako slabo je informirana avstrijska diplomacija. — Po sprejemu adresne predloge se je pričela debata o indenniteti. Referent je govoril pred »zračnimi« klopni.

KONFLIKT MED GRKI IN TURKI. MACEDONSKO CERKVENO VPRAŠANJE.

Položaj na Balkanu se nikakor ne more smatrati zadovoljivim. Bati se je namreč velikih konfliktov med Grško in Turško radi razmer, ki so nastale vsled že sankcioniranega macedonskega cerkvenega zakona. Radi tega se lahko že obstoječi konflikt med Turško in Grško še bolj poostri. Novi macedonski cerkveni zakon namreč določa, da cerkve v posameznih občinah v Macedoniji preidejo v posest onega naroda, ki je v dotični občini zastopan z dvtretjinsko večino. S tem novim cerkvenim zakonom so zlasti posamezne občine v okolišu Drin, Kolo in Bitolj prizadete in bodo v teh občinah zadobili Srbi in Bolgari premoč nad Grki. Za manjšine v teh občinah pa mora skrbeti vlada in jim postaviti cerkve. Z

Zaplenjeno!

LISTEK.

Vanda.

Novela.
 Spisal Josip Premk.

I.

Domovina! Blagroval sem vse, ki žive daleč od tebe, ki ne prosijo sramotnega kruha tvoje milosti in šel sem, da te pozabim, nehvaležno mačeho, a sedaj, ko gledam znane ulice mesta, kjer sem tolikrat omagoval v upih in dvomih, blagrujem vse, ki žive v tvojem okrilju. Kakor pesem si, ki ne izdoni, ki jo nosi človek v duši noč in dan in mu je težko umreti brez nje!

Tri dolga leta sem žrtvoval tujini, mrzli in puisti in niti enega svetlega spomina nisem prinesel s seboj, ko sem upal vendar toliko in toliko. . . . Želel sem, da pozabim tvoe drobtine, a spoznal sem, da so bile slajše kakor pogače, deljene iz tujih rok. . .

Vrnil sem se, kakor sem odšel — nikakega zadovoljstva, nikakega miru ni našla moja duša. Še vedno je cilj pred menoj nejasen, dasi je do njega razločno začrtana pot: lepota, ki jo zazro oči in jo zasluži duša včasih v hipu. . . . ostane vedno samo v duši in mislih. . . . na platnu vidim čisto nekaj drugega, kar sem hotel ustvariti.

In vendar sem živel od dela svojih rok, dasi sramotno — sramotno vsaj zame, ki sem si domišljjal nekoč v duši nositi vso nepojmljivo lepoto, kar jo objame omejeni vid. . . . Varal sem se, ko sem sanjal,

da se povrnem v domovino velik in mogočen, še nezatnejši sem prišel kot sem odšel: kar sem ustvaril velikega v svojem duhu, je ostalo v njem in se ni upodobilo, ako pa sem napravil par potez sorodnih zaželjeni dovršenosti, sem obupan nad svojo nemočjo prekinil s prvo ponesrečeno črto.

Vse drugače sije solnce v moji duši, v vse lepši luči je razpeto nad pšenično njivo razbeljeno julijsko nebo kot na tisti moji podobni, ki se je na zadnji jesenski razstavi prva prodala.

In vendar čutim, da moram ustvariti nekoč nekaj, kar mi vsaj nekoliko umiri bučečo silo razdivjane volje, kar bo kakor droben žarek, ali pristen in popolnoma tak, kot ga zrejo oči v hipu tistega razkošnega zadivljenja, ko je duša polna davno iskane lepote, a brez moči. . .

Samo nekoč pred dvema leti, ko je bila rana v srcu še čisto sveža, sem pogodil akord, ki je moral biti globok in temen in zopet jasn in poln tajne luči, ki je ne pozna ne zvok ne barva. . . . Samo tisti hip sem imel v jekleni oblasti slehrno senco njenih zagonetnih oči, in ko bi napravil malenkostno črto drugi dan, bi morda ne bile več tvoje oči, Vanda, ampak čisto neke druge — vsaj zame. . . . Ti jih morda ne poznaš, dejala boš mogoče, da so pretemne, presanjave ali bogvekak. . . . a jaz sem videl njih lepoto v žarkil večernega solnca in nikoli mi niso sijale drugače. In vsa pravljlična bajnost mameče noči, ki spi v njih temnem jezeru, je zapopadena v enem samem pogledu, ki je kanil v mojo dušo z močjo, ki je silna dovolj, da sem jih vstvaril, kakor so me pozdravile v vsej moji nepojmljivi omami

tisti hip. . .

In če bi te moral sovražiti vse svoje življenje, za tisti trenotek ti bom udan in hvaležen: kakor sem te vzprejel, tako sem te nosil v svojih sanjah in ustvaril naposled v prepričanju svoje mlade utrujenosti, da pride morda čas, ko bo neokretna roka suženjsko sledila preobvladajoči duševni moči

Vse drugo ti odpuščam, Vanda, dasi se mi siloma vračajo nate zopet in zopet spomini, ki bodo umrli menda šele z menoj! . . .

In nocoj, ko sem posetil po dolgem času zopet park, kjer sem ti povedal pred tremi leti, kako si mi draga, so vse moje misli zopet v onih dneh, ko sem videl svojo srečo tako blizu, a je bila tako — daleč!

Kruta je bila tvoja laž, Vanda, v tvojih odkritosrčnih očeh je nisem slutil, in kakor sem zagledal v njih čudovito lepoto, sem prepričan še danes, ko si ti bogvekje, da so me tisti trenotek, ko so se prikradle v mojo dušo, pozdravile s odkritosrčno udanostjo. . .

Prav tak večer je bil kakor nocoj, bele meglice so se podile od severa sem čez nebo in gledal sem vanje pijan ljubezni, ki jo do takrat nisem poznal. . . . A ti si me srečala in si odnesla s fistim pogledom seboj ves mir moje duše. . .

Proti večeru je bilo, ko sem se sprehajal zunaj mesta med cvetočimi lipami po tisti tih poti, ki sem jo ljubil bolj od glasnih mestnih ulic in skoro mi bilo dneva, da bi mi ne zašla noga tja, kjer je bilo tako tiho in mirno kakor v svetišču. tupaťam me je srečal kdaj stari penzionist opiraje se na svojo pa-

grške strani se zato smatra ta novi cerkveni zakon kot napad na cerkvene in narodnostne pravice Grkov. Za direktno žalitev pa se smatra z grške strani uradne objave turškega naučnega ministra, kateri je izjavil, da med grškim patriarhatom in macedonskim exarhatom ne obstajajo nobene verske, marveč samo politične zveze. Grški patriarhat zaradi tega glasno protestira proti umešavanju nevernikov v zadeve vernikov in trdi, da je radi tega vera vsled Mohamedancev v nevarnosti. Razburjenje med Grki in na Grškem, pa tudi med Grki na Macedoniji je radi tega velika, povečavajo pa to razburjenje še duhovniki, ki oznanjuje ljudstvu to umešavanje nevernikov. Zaradi tega in pa, ker je napetost med Grško in Turško že itak precejšnja, se je bati, da bi ta zadeva lahko rodila nepregledne posledice.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Boromejeve razglednice. Na severnem Češkem se razširjajo razglednice, na katerih je naslikan boj nemškega naroda proti Boromejevi encikliki. Državno pravdnštvo pa je te razglednice zaplenilo. Več mestnih zastopov na severnem Češkem je sklenilo, da se v znamenje protesta ne udeleži v bodoče cerkvenih slavnosti.

Helgoland — bojna luka. Nemčija je proglasila Helgoland za vojno luko in sicer za manjše vojne ladije.

Celjski sokolski zlet dne 14. avgusta 1910.

Velika ljudska slavnost v celjskem „Sokolskem domu“.

Štajerske novice.

Franjo Jošt iz Logarske doline. Gospod Franjo Jošt je razposlal iz Logarske doline na vse strani svojim »znanecem izza svojega združnega delovanja« pisma. Vsebina pisma je ta, da skuša gospod Franjo Jošt, sklicujoč se »na vedno drznejše navale od strani naših narodnih nasprotnikov« in sklicujoč se na svoje »slabo zdravstveno stanje« »Narodni Dnevnik« obdolžiti obrekovanja. Obenem opozarja gospod Jošt še enkrat, da je slovensko združništvo v sedajšnji obliki sad njegovega dela in truda. Gosp. Jošt skuša natvezti svojim znanecem medveda, da so v celjski Zadrudni Zvezi zavladale neke nehvalevredne razmere, vsled katerih je moral prostovoljno iti, ne da bi bil odpuščen. Kar se zdravja tiče, želimo, da bi vsakdo bil tako zdrav, kakor je gosp. Jošt. Da je nastanek celjske Zadrudne Zveze delo g. Jošta, je deloma res, toda gospod Jošt ne bode zameril, če mu slovenske posojilnice na to odgovorijo, da je moralo slovensko posojilništvo trud in delo g. Jošta s svojim denarjem desetkrat dražje plačati, nego je bil ta trud in to delo vredno. Tozadevno spoznanje je bilo tudi glavni vzrok, zakaj je Jošt, kakor pravi, »prostovoljno« odložil svoje mesto. — Da je g. Jošt službo odpovedal, mu torej potrjujemo, da je pa bil pred potekom odpovedne dobe s strani načelstva kulantno odvezan uradniških dolžnostij nasproti Zadrudni Zvezi, če že ni bil odpuščen, zaradi tega mu zdaj ni treba svoje kruhodajalke sumničiti. Da je bil g. Jošt predčasno odvezan dolžnosti zvestobe nasproti Zadrudni Zvezi v Celju, naj mu bode dokaz, koliko dá Zadrudna Zveza v Celju na grožnje in spletke svojega bivšega ravnatelja G. Jošta, čegar tesni stiki s sovražniki celjske Zadrudne Zveze ob času službenega razmerja pri tem zavodu, so z listinami dokazani, naj bode zdrav in naj osreči s svojo zvestobo še koga. Ni pa treba pošiljati iz Koroškeve mariborske tiskarne več takih pisem, kakor je zadnje iz Logarske doline datirano pismo g. Jošta, drugače bodedo tudi mi poslali kako spomenico o njegovem »delovanju« v celjski Zadrudni Zvezi in v Celju sploh, ki bode najlepša ilustracija njegovih notic o koritarstvu v »Straži«.

Pogreb umorjenega Cokana v Zalcu. Ob veličastni udeležbi Vrbenčanov, Zalčanov, Petrovčanov in Gotovljanov se je vršil včeraj ob 11. uri dopoldne pogreb, ki ga je vodil kaplan Schreiner v spremstvu organista Zupanca. Zena umorjenega je šla še posebej prosit župnika, naj vodi on sprevod od cerkve na pokopališče, no častiti hujskajoči duhovščini se je zdelo Bogu dopadljivo, da blagoslovi krsto Schreiner. Bil je v resnici strašen in mučen pogled na kaplana Schreinerja, kako blagoslovlja krsto, oči trdo uprte v tla, na obrazu srd in jeza. — Stal je pred krsto, in ljudje so si šepetali: »Sam se je obsodil«. Zalčani so položili na grob rajnkemu venec z napisom: »Narodni žrtvi Zalčani«. — Sprevod se je vršil samo do mrtvašnice — odtam je odšel tudi kaplan Schreiner, ne da bi zmolil za rajnkim običajni očenaš. Dejstvo in kaplanovo obnašanje govori samo zase dovolj.

Klerikalci se zagovarjajo. Zadnje sredo je priobčil »Narodni Dnevnik« iz vodilnih krogov Narodne stranke uvodnik o eventualnem jesenskem zasedanju štaj. deželnega zbora, v kateri se z bridko in ostró satiro biča način klerikalnega politikovanja v Gradcu. Pri »Slovencu« so bili vsled tega članka tako osupnjeni in zmešani, da so začeli priznavati grehe klerikalnih štajerskih prvoboriteljev... »Straža« je pa že imela dva dni časa za odgovor in danes je na uvodnem mestu priobčila »zagovor« klerikalnih voditeljev. Že dejstvo, da se klerikalci toli — in tolikrat zagovarjajo napram razburjeni in vznemirjeni spodnještajerski javnosti, kaže slabo, jako slabo vest... Čemu tajiti pogajanja v Gradcu, ki so celo po »Slovenčevem« priznanju bila, čemu tajiti dogovore z večine — ako imate čisto vest? Čemu zakrivate, da ste si zberali za svoje falitne posojilnice deželno podporo in da iščete okrog losvonromovec denar in posojila? Nekaj ne bode tu »štimalo«; kdor ima mirno in pošteno vest, pove vse... Prijatelji v Mariboru, vaše psovovanje kaže le zadrego in strah, da bi morali o stvari in pa o naših očitkih stvarno odgovarjati. S sprostaščinami ne bodete nikomur ničesar dokazali — razun če sodite, da so v vaši stranki sami tepci in sami politični lumpje, katerim nobena stvar ne gre več do živega? Vaše storije o »treh milijonih učiteljstvu« so tako smešne, da jim ne veruje noben političen otrok, ki ve, da nimamo mi odločevati, temveč vi, ki sami zahtevate zvišanje učiteljskih plač, in vaši prijatelji nemški nacionalci v Gradcu, s katerim živi kulantni g. Robič v takem prijateljstvu, da klerikalno časopisje niti ne zine besedice protesta proti nepostavnim posojilom in raznim sumljivim manipulacijam z deželnim denarjem. Povejte nam, mariborski »kolovodje«, kaj ste nam koristili z obstrukcijo v Gradcu? Nas ste izrinili iz skupnega boja in dosegli z denarnimi kšefti v Gradcu, da vas nikdo več ne smatra za resne opozicionalce in da vladi niti ne padé na um, da bi še sploh računila s kako obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru. Kar se pa tiče velike, 80 odstotne večine vaših »požrtvovalnih« pristašev, pa vam lahko povemo, da bi se dali navzlic duhovniškemu pritisku kupiti za vsako stranko in kandidata, ki bi se mu zdelo vredno potrošiti za mandat nekaj tisočakov... O tem že vemo, kako je, torej je bolje, da nič ne govorimo dalje, kaj ne? Vidite, ljubi prijatelji in nesebični klerikalni politiki: ni dobro psovati, bolje bo stvarno govoriti! Začnite torej raje v prihodnje tako: se vsaj ne bode videlo, kako zelo vas »giftajo« članki »Narodnega Dnevnika«.

v Kolovodje Narodne stranke pri koritih ..

Ali ni veselo, ako nam klerikalci očitajo „korita“? Vodje Nar. stranke, to povemo enkrat za vselej, ne sede pri nobenih koritih. Opravljajo brezplačno častne službe pri Zvezi slov. pos. in Zadrudni Zvezi; te službe dajo mnogo dela in napora, a ker žele naši voditelji napredek obeh zavodov, so enkrat za vselej pometli z dosedanjim sistemom, ki je bil morda za gotove osebe koritarski. In

sicer uprav za take, ki so šle sedaj v klerikalni tabor, ker se jim je korito odtegnilo! Naši ljudje imajo v vsakem oziru čiste roke in čisto vest, to zapišemo v popolnem prepričanju. Pač pa smo že vedeli in še bodedo mnogo vedeli povedati o klerikalnih koritarjih na Kranjskem in Štajerskem, o Šusteršičevih milijonih, Benkovičevih ekspenzarjih za savsko regulacijo, o klerikalnem zadrudniku Joštu, o porabi sklada za obmejne Slovence itd. Kaj pa počenja duhovništvo na deželi, to je pokazal slučaj kaplana Lovrenka, ki je »Straži« tako zaprl sapo, da si nas zaradi tega niti ne upa psovati za lažnjivce...

v Na celjski sokolski zlet spominjamo vsa narodna društva na Štajerskem. Naj bi se udeležila velike sokolske slavnosti v Gaberju pri Celju če ne korporativno, pa vsaj po zastopnikih! **14. avg. 1910** mora biti v Celju zbran cvet slovenskega naroda na Sp. Štajerju. Pokažimo svojim narodnim nasprotnikom, kaka moč in kako število tiči v naših narodnih društvih! Osobito mladina naj poleti isti dan v Celje; videla bode delo in silo sokolsko, navdušila se bode za novo delo v blagor naroda in domovine! Naj bi ne bilo posebno v bližnji celjski okolici narodnega Slovenca, katerega bi v nedeljo dne **14. avgusta** ne videli v Celju. Pripravljajte se vsi za udeležbo! Slavnostni odbor v Celju je nepretrgoma na delu, da bodo udeleženci v vsakem oziru sijajno sprejeti in da jih bode slavnost odškodovala za ves trud, katerega bi povzročil pot v Celje.

v Planinski koleki. Pravkar so izšli koleki v korist „Slov. pl. dr.“, ki jih je izdala Savinjska podružnica. Koleki so jako lični ter bodo radi tega slovenski planinci gotovo radi posegli po njih. — Cena komadu je 2 vinarja. Dobivajo se v Zvezni trgovini (prej Hribar) v Celju kakor tudi naravnost pri g. nadučitelju Fr. Kocbeku v Gornjem gradu.

v Za Ciril-Methodovo družbo je nabral gosp. Ferd. Kokot, učitelj v Pišecah, v veseli družbi pri Pečniku na Bizeljskem K 4. Prirčna hvala!

v Iz hrastniške šulferejske šole so poslali letos prvega učenca k izpitu za srednje šole, in sicer na ljubljansko učiteljsko. Pa glejte spaka! Kar se ni zgodilo najmanj sto učencem slovenske šole, to se je zgodilo — prvemu iz nemške: pri skušnji je padel, kakor je bil dolg in širok. Ker je to itak samo ob sebi umevno, da ne more otrok slovenske narodnosti, ki obiskuje nemško šolo, napredovati, bi tega slučaja ne omenili, vendar pa to storimo zaradi tega, ker govori hrastniška nemškutarija, da so ga na ljubljanskem učiteljsku zato vrgli, ker je iz nemške šole. — Prepričani smo da bo kdo od gospodov profesorjev — če je to sploh dovoljeno — podal primerno pojasnilo, kajti tudi mi stojimo na stališču, da vsakemu svoje pravice!

Vrazova stoletnica 21. avgusta t. l. Slavnostne govore so blagovolili prevzeti sledeči gospodje: dr. Anton Medved ima cerkveni govor; dr. Oton Kučera zastopa „Matico Hrvatsko“, a dr. Fr. Ilešič govori v imenu „Matiče Slovenske“. Vzdala se bo istega dne spominska plošča na Vrazovem rojstnem domu. Vse p. n. hrvatsko in slovensko občinstvo najvljudneje vabimo k ude-

lico, par študentov je pohitelo včasih mimo glasno se smejoč, a drugače je bilo skoro prazno in veter je mrmral v vrhovih bujnih lip nemoteno svoje večernje šelestanje... A tisti večer nisem videl krvavordečega listja cvetočih vrhov in nisem slišal prijetnega šepeta večernega vetra, samo tam v dalji, kjer so se gubile nejasne silhuete zadnjih lip v sivkašt kaos prvih mestnih hiš, je begal moj pogled nemirno in plaho ter vtrepetal ob vsaki sceni, ki se je pojavila tam doli.

Gledal sem na uro in čakal, kdaj se zablesti tam ob prvih lipah njen širokokrajni bel slamnik, kdaj se pojavi med dolgo vrsto temnih debel njeno prožno, nežno telo, a minute so hitele in samo veter je vršal med težkimi češuljami optonega cvetja, kot da se mi na tihem roga in smeje...

In krenil sem počasi zopet nazaj, rad bi se bil ozrl vsak hip, a premagoval sem se in se nasmehnil čisto do drugega konca, da morda potem, ko se obrnem zagledam nenadoma in že čisto blizu... Pa do konca nisem prišel, obrnil sem se — pa aleja je bila tja do konca prazna in pusta, kakor se mi ni zdela še nikoli.

Morda čita baš v tem trenutku svojim prijateljem cam moje pismo in se smeji bedaku — me je obšla nenadoma žalostna misel in čutil sem se takoj ponižanega in osramočenega, da bi zbežal najraje daleč od nje... A že čez hip sem bil zopet uverjen, da ona, ki ima tako udane, odkritosrčne oči, kakoršnih še nisem videl — ne more biti tako brezsrčna in kruta. In s trdnješo vero v srcu sem živel počasi proti kraju, od koder je imela priti.

In prišla je resnično — čisto sama, počasi, skoro boječje, oziraje se na desno in levo, kot da me išče že davno. —

Moj bog, kolikokrat sem se sestal s tem ali onim dekletom, se ji nasmehnil prijazno in govoril brez konca in kraja tako prostodušno in nepresiljeno, kot da se poznavata že od bogve kdaj, kolikokrat sem igral v akademičnih letih ulogo resnega zaljubljenca tako izborna, da sem se čudil sam, a tisti trenotek sem bil menda pravo teslo... Rad bi bil povedal že ob pozdravu s pogledom in vsako najmanjšo kretnjo kaj čutim za njo, a ničesar pametnega mi ni hotelo iz grla in glas se mi je tresel kot mrzličnemu...

»Mislim sem, da vas ne bo — sem izustil naposledjendar nekoliko bolj mirno in se ozrl po strani v njen rahlo zardel, a čisto miren obraz. Oči je upirala v tla in samo na ustnicah se mi je zdelo, da ji počiva neka plahost, ki je navadno zvesta spremlevalka prvega sestanka.

A varal sem se.

Obstala je ob meni in me pogledala naravnost v oči. Nagnila je svojo lepo glavo malce nazaj, da je bil ves njen obraz oblit od večerne zarje in mi odvrnila z glasom, ki je bil miren kakor sinjina neba:

»Zakaj ste tako mislili?«

Nato se je nasmehnila in pogledala po travniku, na katerega so legale prve večerne sence.

In jaz sem veroval v njeno dobro srce in sem spregovoril ponižno kakor grešnik:

»Ker se mi zdi, da sem bil predrzen.«

»Predrzni?« se je začudila. »Ne razumem vas.«

»Razumeli bi me, gospodična Vanda, ko bi vi-

deli v mojo dušo —«

Dalje nisem mogel in še to sem izgovoril s strahom in neko suženjsko plahostjo, ki je do tedaj nisem poznal...

»Ste li res tako grozno zaljubljeni?« me je vprašala bolj tiho in obstala pred menoj.

»Resnično!«

»Vame?«

»Moj Bog — in še vprašujete? Gospodična Vanda, ne norčujte se, sem dostavil skoro proseče, ker njen nasmeh se mi je zdel v tistem trenutku moje odkritosrčne izpovedi kakor gnjusen pljunek v kelih mučeniške krvi...

»Ne norčujem se —« je odvrnila in me pogledala nekako začudeno — »a zdi se mi, da vas kmalu vse zopet mine!«

To me je zadelo prekruto in odgovoril ji nisem ničesar. A tisti trenotek mi je kanila v dušo temna slutnja, da se z menoj samo norčuje.

In šel sem poleg nje molče...

»Čudno se mi zdi le to, ker niste več tako mladi, saj kakor mi je pripovedovala prijateljica, ki mi je izročila vaše pismo, ste prekoračili že štiriindvajseto leto. Menda je le res, da so ženske, kar se tiče ljubezni do štiriindvajsetega leta modrejše od možkih.«

»Sedaj vas ne razumem jaz, gospodična Vanda, — sem dodal, a ona me je prekinila s smehom, ki se mi je zdel grd in ostuden, dasi je zvenel iz tako lepo rezanih ust, kot da jih je ustvaril Michael Angelo.

»Ah, bežite, gospod Lokar! Vsi umetniki ste včasih sentimentalni, saj ste me videli komaj enkrat. Jutri ali pojutrišnjem me že pozabite!«

ležbi, zlasti pa vsa izobraževalna, pevska in te-
lovadna društva. Slednja pa prosimo, da blagovolé
vsaj do 7. avgusta prijaviti svojo udeležbo in ali
pridejo z zastavami, da se vemo ravnati pri se-
stavi podrobnega programa. Na poznejše priglase
se ne bomo ozirali. Slavno občinstvo prosimo bla-
gohotnih denarnih prispevkov v pokritje priré-
ditvenih stroškov. Morebitni čisti dobiček je na-
menjen obema „Maticama“ in „Zgodovinskemu
društvu v Mariboru“. Dopise je nasloviti na taj-
nika g. Fr. Štuhca, kaplana pri Sv. Miklavžu
pri Ormožu, denarne pošiljatve pa na g. Fr. Vraz-a,
župana v Cerovcu, pošta Ivanjkovci pri Ormožu.

Priljubljeni odbor.

Iz Ormoža. „Straža“ očita — Celjanom raz-
mere v Ormoški posojilnici. Ali bi ne bilo pri-
mernejše, da bi se obrnila s temi očitki na naslov
g. dež. poslanca Meška, slavnega postavodajalca,
ki ima vodilno vlogo v tej posojilnici?

v Umrla je v Mariboru soproga vpokojenega
naučitelja od Sv. Jurja v Slov. gor. gospa Marija
Rajšp, roj. Baumgartner. Truplo so odpeljali k Sv.
Juriju.

v Novosti za kadilce. V jeseni se bodo opu-
stili „Kaiser“ in „Donau“ cigarete; mesto njih
pridejo v splošni promet od 1. okt. dalje egiptov-
ske in princezas — cigarete. Upeljali se bodeta
dve novi vrsti smodk in sicer „cigarille“, ki bodo
podobne sedanjim trabuko-smodkam in pa „virgi-
niose“, ki bodo podobne stisnjenim viržinkam.

v Živinske cene v Gradeu dne 21. julija. Na
sejm se je prigralo vsega skupaj 1214 komadov.
Cene so trdne. Plačevalo se je za 50 kg žive
teže: pitani voli 44—49, napol pitani voli 40—43,
suhi 36—39, voli za rejo 37—42, pitane krave
35—40, napol pitane 27—34, suhe 20—26, biki
38—45, mlade molzne krave 34—41, starejše
molzne krave 29—33, breje krave 31—36 kron.
Izmed zunanjih kupcev so največ kupili Gor-
nještajerci.

Druge slov. dežele.

Narodno napredno politično društvo „Skala“
v Ljubljani se je ustanovilo 21. tm. Društvo, v
katerega odbor so mladi, deloželjni ljudje. Zna
postati velikega pomena za razvoj napredne stranke
na Kranjskem. Delovanje društva se razteza čez
celo deželo. „Skala“ bo skušala v prvi vrsti orga-
nizirati shode po deželi. Prirejala bo tudi politične
tečaje in pritegnila vse sloje naroda k političnem
delu. Predsednik društva je dr. Gregor Žerjav.
„Skala“ ni nikaka secesija od narodno-napredne
stranke, kakor bi se to r. do z neke strani po-
vdarjalo, ampak ima društvo edini namen, pod-
preti strankini izvrševalni odbor v njegovem orga-
nizatoričnem delu.

v Premeščena sta iz Novega mesta avskul-
tanta gg. Arnošt Cham v Ljubljano in Alojzij
Komljanec v Kostanjevico.

v Afera Hladnik. Preiskovalni sodnik pl.
Grasselli se je zopet odpeljal v Trst, kjer bo za-
slišal krog 250 prič.

»Ne sodite me tako slabo!« sem jo poprosil, a
ona se je šalila še naprej, dokler se ni naenkrat
spomnila, da mora domov.

»In kdaj se vidiva zopet?« sem jo povprašal pri
prvih hišah in ji podal roko.

»Ali bi radi kmalu? — Zdi se mi, da ste nocoj
nekako užaljeni, ali ne?« je dejala razposajeno in mi
stisnila desnico. »Čez tri dni na tem kraju.«

»Gotovo?«

»No, gotovo« mi je zatrdila in me pogledala s
tistimi globokimi očmi, katerih lepota se mi zdi brez-
mejna, da je misel človeška ne obseže. »Saj nisem
tako hudobna, kakor morda mislite! Lahko noč!«

Ko je izgovorila zadnje besede, se je nagnila
malce k meni, da mi je zagorela luč njenih oči čisto
blizu in nisem vedel — je-li resnica ali sanjam ...

Nato je odhitela in se ni ozrla nazaj.

— Tisti večer so bile vse moje misli ko ranjene
ptice: vzplule so nenadoma svetle in jasne in ope-
jene v grenke solze: saj je bila morda vse samo
šala — brez vsake ljubezni.

A čemu je prišla, saj bi se mi lahko zasmejala ob
prvem srečanju sredi žive ulice na glas — ne da bi
me varala s svojim prihodom? In ako ni v njej niti
toliko poštenja? —

Premišljeval sem in zdel sem se sam sebi tako
majhen, tako neizkušen in čudil sem se, da me je ta-
ko potročil en sam pogled ...

In sklenil sem, da pozabim vse, da se niti ne
spomnim več na njo in da čez tri dni ne pridem niti
na sestanek.

Tako sem sklenil in odločil sem se, da ji doka-
žem močatost. Pa kako? Ali naj jo preziram, saj me
vendar ni razžalila z ničemer, ali naj jo sovražim?
Saj nimam povičja! Ali naj jo neham ljubiti? Saj je
vendar uslišala mojo prošnjo in prišla na sestanek.

v Umrl je v Ljubljani, gosp. Friderik Koll-
mann, brat trgovca Roberta Kollmanna.

v Vihar v Beli Krajini. V sredo zvečer je
nastal v Beli Krajini velikanski vihar, ki je pro-
vzročil mnogo škode na polju in v trtju. Toča je
v nekaterih krajih naredila mnogo škode vino-
gradom, in kar ni bilo še uničeno vsled perono-
spore, je uničila toča.

v Posojilnica v Metliki je prešla v kleri-
kalne roke. Kaplan Nadrah je na občnem zboru
celo dosegel sklep, da dobi odzaj naprej vse čisto
premoženje, ki znaša krog 30.000 kron, župni urad
v Metliki. To je klerikalno delo za — ljudstvo!!!

Pri občinskih volitvah v Velikovecu je iz-
voljenih izmed 18 odbornikov — 11 nemško-
nacijskih uradnikov in učiteljev.

Od pošte. Poštni oficijal Josip Beloglavec v
Celovcu je imenovan za poštne kontrolorja.

Vlom v cerkev. V romarsko cerkev Freuden-
berg pri Tigrčah je vlomil neznan umravec in po-
kradel iz pušic kakih 200 kron.

Takolimenovanega »Steinblera« se proizvaja na
Koroškem še 450 hl. Tri tovarne v celovski okolici
še delujejo, in sicer Urekova in Kopajnikova v Oto-
čah in Šornova v Spodnji Goričici. Poleti ga pro-
izvajajo 300 hl, pozimi 150 hl.

Predrznost nemško-nacijskega častnika. —
Iz Naborjete na Koroškem poroča neki slovenski
fant, ki v tamonjni trdnjavi služi vojake, da mu je
častnik prepovedal dobivati slovenske liste pod
slovenskim naslovom.

Premije za pospeševanje deželne konjereje na
Koroškem se bodo delile v Grabštanju 29. avgusta,
v Št. Andražu v Labudski dolini 27. avgusta, v Be-
ljaku 1. septembra, v Šmohorju 14. septembra.

v Kranjska hranilnica namerava — kakor
kroži govorica — realčno poslojje dati naučni
upravi v najem za namestitev — nemške gimna-
zije. Ker potrebuje hranilnica — denar, bi ne bilo
to nič čudnega.

v Goriški deželni šolski svet se je soglasno
izrekel, naj vlada v Gorici ustanovi italijansko in
slovensko gimnazijo.

v Giacomo Ceconi. V ponedeljek je umrl v
Vidmu stavbeni podjetnik Giacomo conte Ceconi,
ki mej drugim zgradil Arberški in bohinjski tunel
in tudi del nove luke pri Sv. Andreju.

v Slovenska čukarija ima doslej, kakor po-
snamemo iz poročila načelnika „Zveze Orlov“ Je-
ločnika na občnem zboru SKSZ v Ljubljani, 116
odsekov. Poročilo pravi, da niti eden odsek ni
zaspal. (Hm, hm, Celje itd.???)

v S. K. S. Z. ima po poročilu „Slovenca“
380 izobraževalnih drušev kot članice.

v Slovensna otvoritev Prešernove koč na
Stolu kranjska podružnica „Slov. pl. društva“
otvori slovensim potom v nedeljo 31. jul. Prešer-
novo koč na Stolu. Ob 10. uri dop. se na vrhu
Stola služi sv. maša, nakar se koč blagoslovi in
slovesno otvori. Po otvoritvi prosta zabava. K obilni
udeležbi vabi najvljudneje vse člane in prijatelje
SPD odbor podr. SPD.

v Poklerikaljenje Istre napreduje. „Slove-
nec“ ve poročati, da je odbor „Pol. društva za Hr-

Morda je samo v njeni naravi, da je tako razposaje-
na. Mar me ni pogledala tako boječe in stisnila roko.
Celo nagnila se je k meni, da sem začutil v obrazu
njen topli dih — ali morem zahtevati od prvega se-
stanka še več?

Ali vendar! Tako se ne vede dekle, ki ljubi re-
snično — ne, ne, nikoli! Vse je samo šala in volje
je, da se konča čim prej!

Da bi imel vsaj človeka, ki bi mi svetoval in me
napotil na pravo — pa kdo? — Morda jo bodo so-
dili napačno, morda se smejali meni, ki sem se za-
gledal vanjo tako mimogrede — ne, ne! Da bi se
naposled poleg nje norčevali še drugi — nikoli! Sre-
ča mi je nemila, jaši jo vrab!

Do polnoči sem hodil po sobi gorindol in ko sem
ugasnil luč, so bili pozabljeni vsi sklepi, vsi nameni.
Vedel sem le eno, da je prišla — Vanda in hodila z
menoj v tistem mraku in pustila, da sem pil čarobnost
njenih oči in vžival njeno prijetno bližino, česar ni-
sem upal doživeti nikoli ... nikoli ...

In čez tri dni se vidiva spet. — Ali naj grem zo-
pet, da se pošali z menoj? Ne! Saj ona ni tako hu-
dobna, sama mi je priznala! In ako laže? Ne! Če se
je prikradla laž celo v njene odkritosrčne in tihe u-
danosti polne oči, potem je zaman iskati — pravice
in poštenosti. Ali naj verujem njim, ki jim je obraz
kot očiten greh?

Vanda! Ako sem se varal nad teboj, potem je
zapisana v moji duši črna sodba nad vsem. Videl
sem obraze, ki so jih oboževali, bogve zakaj, zame
so bili brezpomembni, ker nisem zasledil v njih tiste
lepote, ki sem jo iskal od nekda. V tvojih očeh
pa sem videl vso tvojo čisto dušo in zato jih ljubim
in verujem vanje!

Dalje prihodni.

vate in Slovence v Istri“ odobril zahteve prista-
šev „kršč. demokratizma“ ter da je s tem omo-
gočen vstop izrecnih klerikalcev v društveni
odbor.

v Nadvojvoda Fran Salvator si je v četrtek
ogledal Pulj in mornarični arsenal. V njegovem
spremstvu sta se nahajala starejšča dva sina-nad-
vojvoda. Po ogledu so se člani carske hiše vrnili
na Brionski otok.

v Na ljubljanskem barju je povodeni zad-
njih dni napravila veliko škode. Pridelki so vni-
čeni, posebno živinska klaja, žito na polju v kupih
gnije, krompir je gnijl, krma za svinje vničena.

v Belokranjska železnica padla v vodo.

„Slov. Nar.“ poroča: Po Dolenjskem in Belokranj-
skem se splošno govori, da se bodo pač še dode-
lali podrobni načrti za to železnico, potem pa za-
klenejo akte in odidejo vse tehnične moči iz No-
vega mesta. „Slovenec“ je prav tako otročji, kakor
slaboten učenc drugerega razreda, ki misli da ga
močan učenc prvega razreda zato ne more pre-
magati, ker je en razred za njim. „Slovenec“ vpije,
da je vendar državna pogodba tu. Da, res je, ali
ravno ta kaže, kako malo velja državna pogodba.
Po tej pogodbi bi morala belokranjska železnica
že 1. oktobra letos steči — pa vendar ne bo, ne
letos in morda desetletja ne. Šuklje je pač menda
le iz strahu pred ljudsko jezo odložil belokranj-
ski mandat. Značilno je, kar piše klerikalni „Gra-
zer Volksblatt“. Ta namreč pravi, da je slovenska
obstrukcija v državnem zboru kriva, da ne bo že-
leznice. Ker v državnem zboru ni treba nič po-
svetovanj in nič sklepov o belokranjski železnici,
more poročilo „Grazer Volksblatta“ le pomeniti,
da hoče vlada kaznovati deželo kranjsko, ker so
Šusteršičevci delali v državnem zboru obstrukcijo.

Nekaj o vremenskem opazovanju.

F. P.

Pri nas se v splošnem polaga vse premalo po-
zornosti na vremensko opazovanje, kaj šele na vre-
menoznanstvo. In značilno je pri tem: čim dalje se
oddaljujemo od mest venkaj med priprosti narod,
med prebivalce gorskih krajev, med pastirje v pla-
ninah, tem več zanimanja za vremensko opazova-
nje najdemo ravno med priprostim narodom. In na-
sprotno: čim bolj se »iz dežele« bližamo mestom in
trgom, tem manjša, krajša postaja mera zanimanja,
ali da se priprosto izrazimo: tem manj »se spoznajo
ljudje na vreme«.

V mestih se razen vodje kake vremenske opa-
zovalnice zanimajo za vremenznanstvo le neka-
teri inteligenti, navadno stari penzionisti, ki imajo
vremenske karte, prognoze, ključ vnanjih vremen-
skih opazovalnic le za nekaj šport, zabavo, kratak
čas. Da pa bi imelo to zanimanje kak pomen za jav-
nost in praktično uporabo, o tem se vsaj pri nas ne
da trditi.

Odkod ta značilna razlika, odkod ta pojav? To
pride odtod, ker se je ravno priprosti narod že v
davnih vekih pričel zanimati za naravne, torej tudi
za vremenske pojave. Človek v svojem prvem stan-
ju, ko še ni imel razuma za umevanje kulture, je
imel že sposobnost za umevanje naravnih pojavov.
Morda se komu to čudno zdi, pa je čisto naravno,
kajti človek je bil ravno v tistem svojem še napol
divjem stanju primoran se zanimati za take pojave.
Vremenski izgredi so bili tisti prvi buditelji, ki so
prvega človeka silili misliti na svoje moči, in s tem,
da je človek te prirodne sile tolmačil kot božanstva,
je bil — da vzamemo le en primer — blisk ona iskra,
ki je človeku vžgala luč k zblizanju prve kulture.

Pa da ne zaidemo predaleč od za danes name-
njene poti. Večkratni enoinisti pojavi, katerim so
sledili enoinisti vspehi ozlroma vplivi, so privedli
človeka nehote in nevede do prvega vremenskega
opazovalca. Neglede na gotovem kraju ob gotovem
času, veter iz te ali one strani, potenje kamenja,
kolobarji okrog solca in lune, vlažnost las itd., to
so bili preroki, ki so naznanjali slabo vreme. Na-
sprotno pa so pojavi kot obilna povodna rosa, sre-
brno-bela luna, zlato-rumeni solčni zahod itd. ve-
ljali kot oznanjevalci lepega vremena. Človek se-
veda pri tem ni razmišljal po vzrokih, zakaj eni po-
javi prineso to, drugi zopet drugo vreme. Ampak
kakor že zgoraj naglašeno, on je le po večkratnih
enoinistih pojavih računal na enoiniste vplive. Tako
so že v starodavnih vekih nastali vremenski prego-
vori, ki so sicer ne po svojih pojavih, ampak po svo-
jih vzrokih postali temelj vremenznanstva. Naj-
starejši dokumenti takih pregovorov (pod imenom
»Diosemeia«), datira več kot 200 let preh Kristom.
K nam so ti pregovori prišli po katoliških menihih,
ki so jih (po Virgilovi »Georgica«) prevedli v naše
jezike. Kot dokaz, da se je človek še v davnih časih
pečal z vremenskim opazovanjem, bodi le omenje-
no, da je poleg grškega tudi škandinavsko basno-
slovje bogato natančnih opisov tedanjih podnebnih
razmer in da še med današnjimi divjimi narodi, n.
pr. Indijanci, prorokujejo dež, kadar se jim začnejo
raztezati v kodre poviti lasje.

Na Kranjskem imamo najboljše vremenske pre-
roke: pastirje na planinah in planinske vodnike. —
Torej ljudje, ki žive mnogo v prosti naravi in kate-

rih vsakdanji kruh je največ odvisen od vremenskih pojavov. Ti ne potrebujejo ne barometra, ne hidrometra, ne vremenskih poročil po svetovni vremenski karti, zadošča jim pogled na gotove kraje, kjer se vlačijo megle, smer, odkoder prihajajo vetrovi in bogzna koliko drugih takih narodnih priprostih pojavov, ki jih izobrazen človek niti ne opazi, in če jih tudi opazi, jim ne pripisuje nobene vrednosti, najmanj za usodo bodočega vremena.

Po teh kratkih splošnih potezah odložimo današnji pot za prihodnje nadaljevanje. Tu bi le še omenil, da je vremensko opazovanje ne le športno vprašanje izletnikov, inteligence, ki si za svoje zabave rada ugotovi lepo vreme; ampak to je tudi vprašanje splošnega, praktičnega pomena, v prvi vrsti za poljedelca, obrtnika, in sploh za one sloje, katerih poklic je odvisen od kakovosti vremena. Kako se da to vprašanje rešiti, o tem prihodnjič.

Dnevna kronika.

Vremensko poročilo. Tudi 22. julij je bil ves dan lep, vroč, soparen. Vročino je nekoliko olajšal zelo živahen jugozapadnik, ki je vztrajal do pozne noči. Proti večeru so se planine zavile v prozorno plinasto meglo in to je slabo znamenje. Sicer še tudi večerna situacija 22. julija kaže na lepo, vroče vreme. Mogoče, da bo 23. julij tudi res še posnemal svojega prednika, gotovo pa to ni več. Vsaj za popoldne se obeta pooblaščenje nad goratim obzorjem, ponekod tudi lokalne nevihte. Glede 24. julija, to je za nedeljo, pa je situacija tako riskantna, kakor če staviš v loterijo. Dokler bo jugozapadnik pri svoji živahnosti vstrajal, se ni bati prav nič posebnega. Kakor hitro pa preneha, je začetek nestanovitnega vremena, ponekod nevihte, večji nalivi. Ako večerna zarja v soboto večer ne bo več lepa (če gre solnce za oblake in je požarenje rdeče) potem tudi nedelja ne bo več lepa, vsaj celi dan ne. Vnanji kraji bodo imeli večje nevihte.

Klerikalizem v Dalmaciji. Zadnji uspeh napredne hrvaške stranke, zmaga dr. Smodlaka, je vzdramila tudi klerikalce v Dalmaciji, ki so bili dozdaj razdeljeni po dveh strankah; eni so bili v „Hrvatski stranki“, drugi v „Pravaški stranki“. Sedaj pa se je pod vodstvom ultraklerikalcev škofa Nakića in kateheta dr. Alfreviča ustanovila nova klerikalna stranka na podlagi pravaškega programa.

Kapucinci proti novim predpisom kapucinskega reda. V Avstriji in na Ogerskem se opaža med kapucinci, da nastopajo proti vpeljavi novih predpisov kapucinskega reda. Med patri se popolnoma opravičeno poudarja, da greše novi predpisi proti vsem modernim, zlasti pa proti zdravstvenim zahtevam, o katerih sme dandanes vsak človek zahtevati, da se jih povsod upošteva. Pričakuje se, da bo radi novih predpisov izstopilo mnogo članov iz kapucinskega reda. Tako je n. pr. v Požunu na Ogerskem izstopil pater Pindar. Kake nedorodne in skrajno nezdrave odredbe vsebuje ta najnovejši predpis kapucinskega reda, izhaja najbolj jasno iz sledečih navedb: Tako se zahteva, da morajo kapucinci hoditi okrog brez perila, prepovedano jim je v posteljah spati. Postelje se odpravijo in nadomeste z dvema deskama itd.

Železničarski štrajk na Francoskem. Železniške družbe so odklonile, da bi se udeležile nameravnega posvetovanja z narodnim železničarskim sindikatom pri ministerskem predsedniku in ministru javnih del in so izjavile, da so pač pripravljene pogajati se z zastopniki svojih uslužbencev. Vlada sedaj ugiblje, kaka sredstva naj bi iznašla, da zadovolji železničarstvo. V političnih krogih prevladuje mnenje, da štrajk ne bo imel posebno zlih posledic.

Po svetu.

v Panamski kanal. Dela okoli panamskega kanala, ki so jih ameriške Združene države pričele že leta 1904, napredujejo vzlic težkočam, ki se stavljajo na pot temu orjaškemu delu, in je sedaj dovršena že polovica dela. Amerikanci se nadejajo da bo kanal izročen prometu l. 1915. Sedaj je treba kaj omeniti o stroških in dohodkih, ki jih bo nosil kanal. V začetku so izračunali stroške na 184 milijonov dolarjev, 50 milijonov za nakup zemljišča, a 134 za gradnjo samo. Danes je proračun prekoračen za nad 30 milijonov dolarjev, a strokovnjaki sodijo, da bo treba za vse delo vsaj pol milijarde dolarjev. Seveda se mora vzeti v obzir razširjenje prvotnega načrta, vsled česar so se stroški znatno povežali. Tako je n. pr. potrebna mnogo večja globočina kanala 107 metrov, da se omogoči prehod novih vojnih ladij, dreadnoughtovega tipa, ter večja širjara 45 metrov. No, res je tudi to, da so opravičena tudi sumničanja in tožbe v Now-Yorku radi zlorab, kako so n. pr. nepotrebne dragocene koncesije in drugi nečisti posli. Kakor so torej od ene strani narasli stroški, izginja z druge strani čimdalje bolj nada na veliko korist, ki bi jo imel nositi kanal. Gradbeno podjetje računa, da pojde skozi kanal na leto 15.000 ladij nasproti 45.000 ladjam, ki preplujejo sedaj sneški kanal. Od druge strani se pa sumlja, bo li nadkrilil promet panamskega kanala v loglednem času promet na azijsko-afriškem (Suecu) kanalu. Zapadna obala Amerike je zelo slabo razvita, a gorska veriga spušča se do morja, kultura je pa zelo mlada ter je deloma zaostala. Tih Ocean je pa velika puščava brez otokov. Panamski kanal je velikega interesa za Severno Ameriko, ne samo

z gospodarskega, ampak veliko bolj s političnega stališča. In ravno politične prilike silijo Severno Ameriko, da čimprej dovrši to ogromno delo. Šele s panamskim kanalom zadobi Rooseveltova in Taftova imperijalistična politika svetovni pomen. — Šele tedaj se v kulturi zaostali ameriški zapad gospodarsko priključi ameriškemu severu in šele tedaj bo zamogla Severna Amerika koncentrirati svoje sile na svoji morskimi strateški fronti toliko na zapadu kolikor na vzhodu; tedaj šele bo mogla energično izvajati svoje ideje o razširjenju svoje moči na vzhod, na Havajsko otočje, na otočje Samoa in Filipine.

v Postanek „Marseljeze“. Ko je aprila leta 1792. Avstrija kategorično odbila vse ponudbe Francija, je major Dietrich v Strassburgu poklical na obed vse dobrovoljce, ki so bili pripravljene nemudoma oditi na bojišče. Tu je sprožil med drugim misel, da bi trebalo Francozom nove bojne himne. Med navzočimi se je nahajal tudi častnik Rougert del' Isle, ki je bil na glasu kot pesnik in glasbenik. On je tudi prevzel nalogo in čez noč sestavil besedilo in glasbo „Marseljeze“, ki je igrala tako veliko vlogo v zmagah republikanskega orožja. Tako je pisal nek vojak: „Mi smo se borili eden proti deseterim, a „Marseljeza“ se je vedno borila z nami, za nas“. Neki drugi je pisal: „Pošljite mi sto sovražnikov in en odtisek „Marseljeze“ in za zmago sem odgovoren sam“.

Pruske marke za podpiranje nemštva v Avstriji. Društvo za podpiranje nemštva v tujini v Berlinu je ravnokar izdalo svoje letno poročilo. Iz tega razvidimo, da je to društvo predvsem podpiralo nemštvo v Avstriji. 58,2% vseh podpor, katere je izdalo društvu za podpiranje Nemcev v tujini, je prišlo v Avstro-Ogrsko. Posebno na Češko so poslali velike svote denarja, namreč 52.342 mark, pa tudi slovenske dežele so bile deležne nemških mark. Nenavadno skrb je posvetilo to društvo nemštvu na Južnem Tirolskem, kamor se je poslalo v preteklem letu 13.378 mark. Društvo vzdržuje nemške šole v Italiji, Rusiji, Rumuniji, Bolgariji in Bosni. Poročilo konstatira, da se more društvo ponášati z velikimi napredki in da je posebno v Avstriji doseglo kar najlepše uspehe.

Koliko daje Pijevo društvo za klerikalno časopisje. Pijevo društvo je bilo ustanovljeno 1. marca 1906. za celo Avstrijo. Papež Pij X. je v posebnem „breve“ izrazil svoje veselje nad to ustanovitvijo, ter je dal društvu in vsem njegovim članom svoj apostolski blagoslov. Glavni namen društva je, podpirati klerikalno časopisje. Premeženje društva je znašalo dne 31. decembra 1908 29.925 K 57 vin. V teku leta 1909. je imelo društvo 160.448 K 73 vin. dohodkov, tako je imelo društvo koncem leta 1909 na razpolago 160.448 K 73 vin. „Vaterland“ in „Reichspost“ sta dobivala 40.000 K podpore. Za centralno časopisje se je izdalo leta 1906: 13.000 K; l. 1907: 130.000 K; l. 1908: 38.959 K; l. 1909: 63.395 K. Klerikalci torej prav dobro skrbijo za svoje časopisje. Toda podpore Pijevega društva so le malenkostne. Eksistirajo še razna druga društva, bratovščine, ljudski skladi itd., ki prispevajo ogromne svote denarja za klerikalno časopisje. Podcenjevati pa tudi ne smemo „podpor“ raznih „sparkas“. In kakor je p. Puntigam priznal, igrajo pri avstrijskem klerikalnem časopisju tudi nemške marke veliko vlogo. Lepa družba!

O smrtni kazni piše znani pisatelj Roda Roda sledeče: „Kdor na smrtno kazen obsoja, kdor jo zagovarja ali potrjuje, tisti bi moral biti pri izvršitvi tudi navzoč. V Hrvatski in v Bosni sem videl štiri — usmrčenja. Usmrčenja so se izvršila na ljudeh brez zavesti, na ljudeh, ki so bili blazni vsled strahu. Noben zavrtni morilec ne naznani svoji žrtvi: „Zadene te neizogibna smrt“, noben morilec ne vzame 24 ur pred umorom svoji žrtvi zadnjega upanja. Država pa to dela. Naši nasledniki ne bodo mogli pojmiti, kako je mogoče, da se sedanje stoletje imenuje krščansko in humano stoletje, ko se vsako leto tira v smrt na stotine ljudi. Radi neznosnih bolečin zadnjega dneva v življenju se mora odpraviti smrtna kazen, imamo kamnite ječe, in kdor izgine v njih, je neškodljiv za celo življenje. Najbolj nevaren postane neškodljiv. Zakaj se torej omadežujemo s krvjo!“

Velika poneverjenja v Ameriki. V nekaterih mešetarških pisarnah v Novem Jorku so odkrili velika poneverjenja, ki so jih izvrševali nastavljeni. Na pobotnice so prilepljali že rabljene kolke. Te goljufije so bile organizirane. Država je oškodovana za več nego 1 milijon dolarjev.

Glavo mu je odtrgalo. Župan lipski, Leitenburg-Klinger, se je na grozovit način ponesečil. Hotel si je ogledat nek stroj za obdelovanje lesa. Pri tem ga je prijel rotacijska žaga ter mu popolnoma odrezala glavo.

Osem oseb strela zadela. V Gebhardsheimu na Nemškem je pri neki novi stavbi 8 oseb zadela strela. Dva delavca sta bila takoj mrtva, ostali so pohabljeni.

Nezgode angleške mornarice. Angleška flotila torpedovk je zašla pri svojih vajah v gosto meglo. Ko se je začelo jasnit, so mornarji zapazili, da drve s svojimi torpedovkami naravnost v skale. Posrečilo se jim je večino torpedovk pravočasno nstaviti; dve torpedovki pa sta se le zadeli ob skalo. Vendar so jih ostale torpedovke rešile.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

ATENTAT NA BIVŠEGA ŠPANSKEGA MINISTRA. PREDSEDNIKA MAURA.

Barcelona, 23. julija. Sinoči ob pol 12. se je pripeljal sem bivši španski min. predsednik Maura iz Madrida, da bi potoval dalje s parnikom v Palmo na otoku Majorki. Na kolodvoru so ga sprejeli različni visoki uradniki. V trenutku, ko je Maura objel nekega svojega prijatelja, je vstrelil mlad človek na njega trikrat in ga je ranil na roki in nogi, prijatelja pa na nogi. Vse rane so lahke narave. Atentatorja so zaprli in spravili na generalni kapitanat, Maura pa na ladijo, kjer leži.

OBLETNICA OBNOVLJENJA TURŠKE USTAVE.

Carigrad, 23. julija. Danes slavi celo mesto obletnico obnovenja turške ustave. Vse hiše so okrašene z zastavami, časniki so priobčili slavnostne članke, vojne ladije imajo parado, katere se udeleži sultan in senatorji. Priredilo se bode več ljudskih slavnosti in zvečer bo celo mesto razsvetljeno.

IZ OGERSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Budimpešta, 23. julija. Poslanska zbornica nadaljuje z razpravo o indeminetnih predlogi. Rumunski posl. Pop izjavlja, da smatra dovoljenje indeminetne kot zaupnico vladi. Do sedanje vlade pa Rumuni ne morejo imeti zaupanja, ker nadaljuje s preganjanjem njihovega časopisja in zavzema tudi glede volilne reforme stališče, katero se krije z onim, ki ga zavzemajo narodnosti.

KHUIEN-HEDEVARY V ISCHLU.

Ischl, 23. julija. Ministerski predsednik Khuen-Hedervary in skupni finančni minister sta danes zjutraj ob 7. uri dospela semkaj.

Budimpešta, 23. julija. V današnji audijenci bode nasvetoval min. pred. Khuen-Hedervary cesarju, naj ne prejme demisije hrvaškega bana, ker ni za njo nobenega tehtnega vzroka. Jutri bode že uradni list v tem smislu poročal in potem se pričnu med koalicijo in dr. Tomašičem nova pogajanja. Danes še ni gotovo, kaj bode storila koalicija glede svojih zahtev in če pride res do razpusta hrvaškega sabora.

Budimpešta, 23. julija. Poleg dogodkov v parlamentu, zanimajo vse politične kroge nadomestne volitve, katere se bodo te dni vršile. Bil se bode v tistih okrajih boj med vladno stranko, košutovci in klerikalci.

MORILEC DR. CRIPPEN.

Čikago, 23. julija. Tu je prišla policija nekega moža, ki je podoben popisu, kakor ga je razposlala londonska policija o dr. Crippenu.

RUSKI GENERAL VOLODIMIROV UMRL.

Praga, 23. julija. Praški župan dr. Groš je izrazil imenom praškega mestnega sveta petrograjskega mu svoje sožalje vsled smrti generala Volodimirova, znanega pospeševalca vseslovanske ideje. Isti korporaciji je izrazil svoje sožalje tudi češki narodni svet.

ODPUŠČENI DELAVCI NA ANGLEŠKEM.

London, 23. julija. Zveza angleških tovarnarjev za pavolnate tkanine je sklenila na shodu v Manchesteru, da bode še bolj omejena obrat in odpustila še več delavcev.

BOLEZEN RUSKE CARICE-VDOVE.

Petrograd, 23. julija. Ruska carica-vdova je na Angleškem zbolela in potrebuje absolutnega miru. Bolezen pa bojda ni nevarna. Carica leži.

SOCIJALISTI K NARODNOSTNEMU VPRAŠANJU.

Toplice na Češkem, 23. julija. V neki konferenci socijalističnih zaupnikov je bila sklenjena rezolucija, katera zahteva sklicanje splošnega strankinega shoda, na katerem bi se konečno rešilo narodnostno vprašanje v socijalni demokraciji.

Tržne cene.

Dunaj, 22. julija. Borza za kmetijske pridelke. Poročila iz inozemstva nis, prinesla danes nobene vsodbude. Niti v tendenci niti v ceni ni bilo posebnih sprememb.

Budimpešta, 22. julija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 952, pšenica za april K 979, rž za oktober K 708, oves za oktober K 717, koruza za julij K —, koruza za avgust K —, koruza za maj K 567. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 15 tisoč met, stotov, pšenica v efektivu za 5 do 10 v višja, koruza trdna, ostalo nespremenjeno. Termini na koncu mirni, a so se držali. Vreme jako vroče.

Trst, 22. julija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 4150 do K 4250 za dobavo K 3225 do K 3325. Tendence stalna.

Praga, 22. julija. Sladkor. Surovi sladkor prompt K 35—, nova kampanja K 2655. Tendence: mirna, vreme lepo.

Budimpešta, 22. julija. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 139—140, mlade težke 144—146, mlade srednje — — —, mlade lahke 146—150 v kilogram. Zaloga 40.105 komadov.

Budimpešta, 22. julija. Mast. Svinjska mast 153—, namizna slanina 138—.

Umor v Vrbju pri Zalcu.

Sprejeli smo sledeči popravek: Sklicevaje se na § 19 tisk. zakona vam pošljem z ozirom na članek »Umor v Vrbju pri Zalcu« v št. 163 »Narodnega Dnevnika« z dne 21. julija 1910 sledeči uradni popravek na podlagi današnjega razparanja mrlja: Ni res, da bi Pesko Francetu Cokan prerezal pljuča, temveč so rane vreznine, ktere je Cokan pridobil, zadele le mečje. Cokan je naravno smrt storil radi srčne omrtvice, provzročene vsled že dolgo trajajočega izcedeka na prsnici. C. kr. državno pravdnništvo v Celju, dne 22. julija 1910. Dr. Bračič.

Štajerske novice.

Sobotno številko »Narodnega Dnevnika« nam je državno pravdnništvo zaradi nekega mesta v uvodniku zaplenilo in to tako pozno, da nam ni bilo več mogoče prirediti druge izdaje. Isto priredimo šele danes in za to ne moremo izdati cele običajne ponedeljkove številke. Najvažnejše novice podamo za to na prilogi — v ostalem pa bomo gg. naročnike, katere prosimo za potrpljenje, odškodovali v prihodnje s prilogami. Zaradi sobotne zaplembe pa se bomo s celjskim državnim pravdništvom že še zmenili drugod!

Poročila o nakupu laških toplic izmišljena. Iz Laškega trga nam poročajo: Poročila, da kupi laške toplice neka slovanska družba, so popolnoma izmišljena. Najbrž je spravil to novico v svet lastnik dunajski Gunkel sam, da bi postrašil »Südmarko« in Nemce ter pri tem res drago prodal tisto podrtijo.

Občinske volitve v Ribnici na Poh. se niso izvršile za slovensko stvar ugodno. Bilo je izvoljenih v občinski odbor 8 nemškutarjev in 4 napredni Slovenci. Izid je tak vsled nezaslišanih nemških goljufij. Proti volitvam se bode vložil ugovor — in drugič se nemškutarjem ne bode več godilo tako dobro!

Narodni kolek 20. septembra 1908 pred najvišjim sodiščem. Kakor znano, je bilo več Slovencev v Celju pri okrožni sodnji obtoženih in obsojenih zaradi rabe kolka 20. septembra 1908 vkljub oblastveni prepovedi. Med obsojenimi je tudi Matko Konjicija, sedaj črkostavec v Ljubljani. Zagovornik dr. Kukovec je zoper rabsodbo okrožne sodnije vložil ničnostno pritožbo na najvišje sodišče. Okrožno sodišče v Celju je ničnostno pritožbo takoj zavrnilo z utemeljitvijo, da ni po postavi izpeljana in da se za to ne predloži najvišjemu sodišču. Proti tej zavrnitvi se je M. K. po svojem zastopniku pritožil na najvišje sodišče. To je sedaj spoznalo, da je bila ničnostna pritožba postavno izpeljana, ter se bode sedaj vršila pri najvišjem sodišču še javna razprava, in še le tam se bode odločilo, ali je M. K. zaradi narodnega kolka kaznjiv po § 24. tiskovnega zakona ali ne. Najvišje sodišče se namreč izraža, da je potrebna v tem vprašanju še javna razprava. Tako je torej narodni kolek 20. septembra 1908 še zmiraj nerešeno vprašanje in se je pokazalo, da je najvišje sodišče vendar še na drugem stališču nego okrožna sodnija v Celju.

Ponesrečeni nemškutarski shod v Levcu. Včeraj so se pripeljali v Levec tisti »nemški kmetje«, ki so nezadovoljni s slovensko občinsko upravo v celjski okolici. Samo čudno je, da so vsi ti nezadovoljni »kmetje« bili iz Celja in sicer puklasti Ambrožič, Bechine, ključavničar Kossar, ki se je očitno že preobjedel slov. denarja, mitničar Beneš, neki magistratni sluga Fasching in komandant znanih dišečih kanonov, Hrvat Derganc. Slovenci so bili zelo radovedni, kaj bodo ti »kmetje« povedali pri Neu-wirthu in so došli tudi v lepem številu poslušat. Toda magistratovci so imeli tako slabo vest, da si še v gostilno niso upali, kamoli da bi imeli shod! Šli so v Levec k nemškutarju Strenčanu in so tam »zborovali«: vseh zborovalcev s Celjani in levškimi štajercijanci, ki še v celjski okolici niti vsi volilci niso, vred je bilo — 19! To »lepo« število pričra gotovo o velikem navdušenju okoliških kmetov za celjske rene-gate! Tem damo sicer prijazen svet, naj odslej zborujejo v mestu, pod varstvom pravične celjske policije; zunaj jih ne bomo odslej več pustili zapeljevati ljudstva kakor bi oni hoteli.

Razmere med spodnještajerskim renegatskim učitelstvom morajo prav pošteno smrdeti. »Unterster Volksz.« nadaljuje s svojimi ostrimi napadi na nadzornika Steringa. V članku se tudi spominja starega »dragega prijatelja« celjskih Slovencev, ravnatelja na meščanski šoli, Paula. Piše o njem, da je informator Steringov o celjskem učitelstvu in ga označuje sledeče: »Ta človek pa je sebičnež najslabše vrste, kateri gleda samo na denar in si je znal v resnici pridobiti tudi postranski zaslužek nad 2 tisoč kron letno. Ko se je ustanovilo v Celju uradniško gospodarsko društvo, je bil razglašen nad njim družaben bojkot, ki je posebna celjska specijalitet. Iz tega položaja smo ga mi (Aistrich in tt.) osvobodili. Za to pa nam je poplačal pri lanskih deželnozborskih volitvah, ko se je razglasil nad nami perfidni družabni bojkot. Paul se je hitro obrnil od nas (učiteljev v južnoštaj. nemšk. učiteljskem društvu) in se je trudil učitelstvo pridobiti za laž, da ni bilo nikoli za našo (Aistrichovo) kandidaturo. Šel je z nekim učiteljem k baronskemu kandidatu Jaborneggu in ga je prosil, naj sprejme on kandidaturo za deželni zbor. To izdajstvo in klečeplazstvo se je odkrilo v nemškem narodnem svetu. Takrat so grozili zaupniki deželne učiteljske zveze Paulu, da pride na sramotni kamen in je že došel v Celje odposlanec, ki bi izvr-

šil to dejanje. Ali prizanesli so mu, kar danes odkritosrčno obžalujemo. Pozneje je igral ta človek ulogo ujaljenca in je izstopil s svojimi učitelji iz južnoštaj. nemšk. učiteljskega društva. Danes pa sedi ta plemeniti, pridni, nesebični mož v nemškem narodnem svetu kot zastopnik interesov nemškega učitelstva. »Pfui Teufel!« In taki ljudje učijo našo mladino — dostojnost in poštenje...

Za Ciril-Metodovo podružnico za Gaberje in okolico se je nabralo v soboto zvečer v »Skalni kleti« v veseli družbi ob priliki odhodnice gosp. Pleterskega znesek 10 kron, za kar se odbor najsrčnejše zahvaljuje.

Kateri slovenski jurist iz Štajerske bi bil pri volji vstopiti v notarsko službo na Kranjskem? Naj se javi v našem uredništvu.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Pri včerajšnji cerkveni slavnosti je streljal 18 letni Karl Janc z možnarji. Pri tem pa mu je zletel jeden naboj v lice in bo fant najbrže zgubil vid.

Umor pri Novi cerkvi. Sinoči so se stepli tu fantje blizu gostilne po domače pri »Štepi«. Pri tem so ubili Jožefa Javornika. Dobil je tako nevarne rane, da je na mestu obležal mrtev. Hude bodiljaje je dobil vojak Javornik, kateremu so vzeli bajonet in Jožef Flis, kateri ima roko nevarno zrezano. Jožef Javornik in Jožef Flis sta delala svoj čas pri zidar-skem mojstru Golograncu v Celju.

Iz Trbovelj. Izvrsno reklamo za nemški Studentenheim v Celju dela po naši dolini par nezrelih frkolinov, med katerimi se posebno odlikuje brihtni študent Krašnik. Ker poznamo njegovega očeta kot mirnega soobčana, mu dajemo tem potom dober svet da naj namesto cigaret in piva privošči svojemu sinu vsak dan porcijo 25 na znani del telesa. Tako se mu bo ohladila skisana tevtonska kri in bo ostal pri zdravi zavesti ob pogledu na slovenske lepake. Tih namreč kar ne more videti, kar nam priča zadnji slučaj v gostilni Plevčak, ko je ves divji trgjal in teptal lepak trb. pevškega društva »Zvon« — za kar se mu obetajo še dokaj neljube posledice.

V Št. Vidu pod Ptujem se vršijo danes in jutri občinske volitve. Došlo bo do vroče bitke med Slovenci in nemškutarji.

Umrli je včeraj v Brežicah g. Ignac Polanšek, pekovski mojster in hišni posestnik. Pogreb se je vršil danes ob 5. uri pop. N. v m. p.!

Nepreviden voznik. V Ptujju je povozil posestnik Franc Kranj iz Biškega vrha pečca Martina Pozničja iz Bratislavec pri Polenšaku, ki je bil ravno namenjen z letnega dopusta v Pulj nazaj. Kranjc je konja preveč pretepal, vsled česar se je ta splašil in tako naglo pridirjal na dvorišče Brenčičeve gostilne v Ptujju, da se Poznič ni mogel več umakniti. Vojak ima strto levo nogo v kolenu. Spravili so ga v mariborsko vojaško bolnišnico.

115 novih doktorjev naenkrat! Na Dunaju je bilo v petek promoviranih za doktorje prava 115 kandidatov, rekord kakor ga še ni doseglo dunajsko vseučilišče.

Vlak ometavali s kamenjem. Nad Laškim trgovom so ometavali tovorni vlak, ki je vozil proti Celju, neki fantalini s kamenjem; jeden kamen je ranil na glavi sprevodnika Platzerja. O tej surovosti bode govorila sodnija svojo besedo.

Hmeljske cene v Zalcu na Češkem. Tvrdka Henrik Melzer, hmeljska trgovina, nam pošilja sledeče poročilo: Zaostali hmelj l. 1909 ponujajo lastniki prav pridno in cene počasi, toda stalno prodajo. Zateški hmelj je stal tu te dni 160—178, hmelj tujih provenijenc pa po kakovosti, barvi in kraju produkcije 60—135. V zateški okolici je upati na srednje bogat pridelek. Vreme za cvet je ugodno.

Zahvala.

Ženska in moška Ciril in Metodova podružnica v Zalcu si šteje v prijetno dolžnost, da se tem potom najiskrenejše zahvali vsem onim rodoljubkinjam in rodoljubom, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli Ciril in Metodovi slavnosti dne 17. t. m. do tako sijajnega uspeha.

Posebna hvala gre cenjenemu damskemu komiteju za požrtvovalno oskrbovanje posameznih šotorov, gospej Roblekovi, Cvenkovi, Naraksovi in Mikuševi ter gospodičnam M. Ježovnikovi, Šnebergerjevi, M. Maroltovi in Korentovi v šotoru za jestvine. Gospej Kunšičevi in Kunejevi, ter gospodičnam A. Ježovnikovi, Senicovi, A. Maroltovi, Kuntarovi, Šušteršičevi in Drugovičevi v šotoru za kavo; gospej Brinarjevi in Šukljevi, gospodičnam Kolšekovi in Ahtikovi pri buteljkah in šampanjcu; gospej Oničevi in Joštovi, ter gospodičnam Oblakovi Emi, Dori Lasknikovi, Kati in Rezi Vencligovi ter Piklovi pri pivu; gg. Narakso in Farčniku ter gospodičnam Tratnikovi pri vinu; gospej dr. Kalanovi in gospodičnama Zanierovi, A. Ježovnikovi, Koželjevi in Krašovičevi pri cvetkah; gdč R. Bergmann pri slaščicah; gospej Detečekovi in gospod. Dori Bergmann pri kramariji; gospej Pristovšekovi, ter gospodičnam Kordiš, Flis, Goričar in Krašovec pri srečolovu; gospodičnam Vabičevi in Pečnikovi pri tobaku.

Zahvala gre temu damskemu odboru za okus no okrasbo šotorov in za požrtvovalni trud, ki so ga imele s tem, da so naprosile toliko daril. Zahvalimo se tudi vsem onim, ki so rade volje razpečavali vstopnice; spominjati se moramo malih ljubkih prodajalk Anice, Vere in Zdenke Roblekove ter Marice

in Nine Kunejove, ki so v lepih narodnih nošah in prijazno ponudbo svojega blaga (planinske cvetke, razglednice itd.) vzbujale pozornost in kaj lepo svotico skupile. Tisočera zahvala vsem cenjenim darovalcem jestvin, pijače, dobrotov itd. Ne navedemo jih imenoma, ker vemo, da se ti velikodušni dobrotniki drže raje gesla, da naj ne ve levica kaj desnica dá; zahvalimo pevske zборе iz Vranskega, Št. Pavla, Griž, Petrovč in Zalca, posebej še njih vrлим pevovodjem gg. učiteljem Kramerju, Schmidu, Zemljicu, Pregeljnu in Vrečerju, da so s svojim krasnim petjem polepšali slavnost; zahvalimo celjsko narod. godbo; zahvalimo družbenega prvomestnika gosp. svetnika Senekoviča, njenega blagajnika gosp. notarja Hudovernika in njegovo gospo soprogo, da so našo slavnost počastili s svojo navzočnostjo, gospoda prvomestnika in gospoda poslanca Robleka še posebej zahvalimo za krasne govore; vsa čast tudi vrli učenki Nini Kunejevi za krasen v srce segajoči pozdrav; srčna hvala sokolom in drugim moškim, ki so šli na roko prirediteljem pri raznih pripravah, sploh pri ogromnem delu, ki je v zvezi s tako prireditvijo, prisrčna zahvala sploh vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli do velikega uspeha te slavnosti. V zadoščenje vam bodi dejstvo, da je ta slavnost poleg sijajnega moralnega uspeha imela tudi nepričakovano ugoden gmotni uspeh, in bo, ko se konečno uredijo računi, dobila naša dično družba lep jubilejni dar. — V Zalcu, dne 24. julija 1910. — Odbor združenih Ciril in Metodovih podružnic v Zalcu.

Druge slov. novice.

Srbski pevel v Ljubljani. Pevsko društvo »Stanković« v Belgradu je obvestilo »Glasbeno Matico«, »Ljubljanski Zvon« in »Slavca«, da namerava meseca avgusta izleteti v Ljubljano in pri tej priliki prirediti koncert. Škoda, da bo koncert v mrtvi sezoni, ko je Ljubljana takorekoč izumrla

Na Belokranjskem so čutili 22. t. m. dva močna valovita potresna suka.

Dr. Fr. Lampetu, za slovensko slovostvo z ustanovitvo »Dom in Sveta« zaslužnemu možu, se odkrije 21. avgusta spomenik v Črnemu vrhu nad Idrijo.

Slaba letina v Istri. Poroča se, da je v zadnjih tednih uničila toča skoro vso žetev v Istri. Stiska je zelo velika, a bo še večja, ko bo že itak revnemu prebivalstvu pošla še lanska zaloga. Vladina pomoč je nujno potrebna.

Beneški patrijarh v Trstu. V Trstu je bil 22. julija beneški patrijarh Cavallari v specialni misiji, da preišče razmere glede prepira med kanonikom Buttignonijem in kanonikom Mecchio ter da stavi rimski kuriji primerne predloge.

Novomeška občina je naprosila vlado, naj bi se za Novo mesto odpravilo uradno nazivanje »Rudolfovo«, ker se to ime med ljudstvom nikakor noče udomačiti. To je vse hvale vreden korak.

Vremensko poročilo. Zadnja prognoza nas ni varala. Po neznosni vročini 23. julija popoldne se je proti večeru na zapadu pooblačilo, na obmejnih točkah je prišlo že zvečer do nalivov. Pri nas se je napram jugozapadniku upri vzhodni veter, ki je nekoliko ur nebo deloma zjasnil. Po noči pa je začelo tudi pri nas curkoma deževati posebno v ranih jutranjih urah nedelje. Napram vsemu pričakovanju se je padavina vršila mirno in že dopoldne prejenjala. Zunaj naših krajev pa so morali biti večji izbruhí neviht, kajti kljub solnčnemu popoldne je temperatura zdatno padla. Dopoldne je bilo celo zelo hladno. Popoldne krasno, solučno vreme. — Prognoza: Po situaciji nedelje zvečer soditi, se na daljnem jugozapadu in zapadu zopet pripravlja k novim večjim nevihtam, ki bodo vplivale tudi na naše in sosedne dežele. Brez teh vplivov kaže 25. in 26. julij lepo, gorko vreme, vendar pa je 26. julij že manj zanesljiv.

Gospodinjaki tečaj v Šmihelu pri Novem mestu otvori kranjski deželni odbor s 1. okt. 1910 v samostanu šolskih sester.

Dopolnilna volitev v koroški deželni zbor. Na mesto umrlega poslanca iz veleposestva Suppana je postavljen za kandidata Albert Wirth iz Beljaka.

Najboljši avstrijski zrakoplovec je danes inženir Heim, ki že par tednov dela poskuse v Gorici. V petek se je dvignil 210 m visoko in je plul po zraku 1 uro 29 minut, za 20 minut več nego pred kratkim, ko je tozadevno dosegel rekord med avstrijskimi avijatikami.

„Iredentovski proces“ proti Brunu Ferluzzi iz Trsta, ki je obtožen veleizdaje, bo septembra v Celovcu. Ferluga je proti kavciji 10.000 K izpuščen na svobodo.

Velik požar na Dolenjskem. Iz Novega mesta se poroča: V petek je pričelo goreti na Potoku v občini Šmihel-Slopiče. Ogenj je upepelil desetim gospodarjem hiše, gospodarska poslopja, žito, ki se je nahajalo v kozolcih in krmo, ki je je bila že v skednju. Posestniku Janezu Zupančiču je zgorela 20 mesecev stara hčerka, krava in drugo. Škode je nad 40.000 K. Pogorelci so bili jako nizko zavarovani, kakor ponavadi: ubogi pogorelci so zavarovani samo za 10.000 K.

Kdo bo novi škof v Trstu? „Gorica“ piše: Vladni list „Corriere Adriatico“, ki izhaja nekaj časa sem v Trstu, je priobčil brzojavko iz Gorice, v kateri je rečeno, da bode za tržaškega škofa imenovan direktor „Anime“ v Rimu, monsignor Lohninger. Kolikor je nam znano, nima pa ta govornica nobene resne podlage, kajti kakor se nam iz verodostojnega vira zatrjuje, je danes edino resni kandidat za tržaško škofijo monsgr. Castelitiz, ravnatelj v tukajšnjem centralnem semenišču in profesor veronanka na tuk. ženskem učiteljišču.

Razprava proti odvetniku dr. Bobbi v Trstu se je v soboto končala. Sodni dvor ni našel v nobenem slučaju — krivde obtoženca in je bil dr. Robba popolnoma oproščen.

Narodni gospodar.

VIII. poročilo južnoštaj. hmelj. društva o rasti hmelja v drugih krajih.

Norimberk, dne 20. julija 1910. Od našega zadnjega poročila z dne 7. t. m. se ni zdatno izpremenil značaj vremena. Nekaj dni smo imeli lepo, solčno vreme, da se je v nekaterih krajih zamoglo seno suho spraviti pod streho, pa kmalu je prišla sprememba — dež z nevihtami je zopet na dnevnem redu. Upajmo, da se bode konečno le na bolje obrnilo. Hmeljsko leto se bliža svojemu koncu in tudi zaloga starega hmelja pojema; le-ta znaša na tukajšnjem trgu približno 1000 vreč. Kakovost tega hmelja ni najboljša in je torej njegova množina brez upliva na ceno novega pridelka. Pomniti pa je treba, da so pivovarji s svojimi zalogami tudi skoro pri kraju, kaj more le hmeljarjem v korist biti. Od 7. julija se je dovozilo 150 vreč, prodalo pa 460 in sicer vstevši 150 bal hmelja iz leta 1908. Naši poročevalci pišejo o stanju hmeljske rastline deloma ugodno, deloma pa trdijo, da je isto neizpremenjeno. Na Angleškem so se prijavile uši in tudi plesnoba; vsled teh škodljivcev je treba hmelj škropiti. Amerika poroča ugodno vendar bode množina manjša od one leta 1909 in ne bode torej preostajalo hmelja za eksport. Belgija je s svojimi ugodnimi poročili tudi bolj umolknila — le Čehi so še polni upanja na bogato trgatve. Po navedenih poročilih sklepati na ceno letošnjega pridelka, bilo bi prezgodaj. Skoro gotovo je pa, da bomo letos pridelali komaj dobro polovico navadne množine hmelja. »Mitteilungen des deutsch. Hopf. Ver.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

ČEŠKI RADIKALCI PROTI SPORAZUMNIM POGAJANJEM V ČEŠKEM DEŽELNEM ZBORU.

Praga, 24. julija: Češki radikali proglašajo v svojem strankinem glasilu, da smatrajo vsa pogajanja glede delazmožnosti deželnega zbora — izvzeta je edino demokratičnejša volilna reforma — kot nepotrebna in zastojna. Zategadelj se bodo češki radikali tudi potrudili, da razbijejo pogajanja in bodo porabili zato povsod vsa sredstva.

ZANIMIVA INTERPELACIJA V KRAKOVSKEM OBČINSKEM ODBORU.

Praga, 24. julija: Organ ruskih kadetov v Petrogradgradu, »Rječ«, je silno napadel krakovskega župana dr. Lea, zakaj ni oficijelno povabil moskovske napredne družbe za slovansko prosvjeto. Radi tega članka je stavil socij. Daszynski interpelacijo v krakovskem obč. zboru, na katero je odgovoril dr. Leo, da je slavnostni odbor sklenil že 24. aprila, da ne povabi na slavnost nobene slovanske narodnosti, ker ji hoče ohraniti izključno poljski značaj; edino izjemo so delala povabila slovanskih glavnih mest iz monarhije. Iz tega se razlaga postopanje napram omenjeni ruski družbi. — Škoda — častivredni krakovski župan je pri tem čisto pozabil — na povabilo — Madžarov in pa postopanje z njimi.

JASNA POLJANA — ZGORELA?

Berlin, 24. julija: »National Zeit.« poroča iz Petrograda, da je zgorela Jasna Poljana, dom Leona Tolstega, popolnoma. Zgorelo je pri tem mnogo dragocenih rokopisov Tolstega.

JAPONSKO IN NEMČIJA.

Berlin, 24. julija: Poročilo o japonski odpovedi trgovinske pogodbe z Nemčijo je napravilo v nemških diplomatičnih krogih jako mučen utis. Smatra se jo namreč za prvo posledico japonsko-ruskega dogovora.

SPOMENIK CESARJU FRANCU JOŽEFU V KARLOVIH VARIH.

Karlovi vari, 24. julija: Odbor kopalniških gostov iz Nemčije, kateremu načeluje baron Mantau-

ffel, je sklenil postaviti v Karlovih varih v spomin 80letnice cesarja Franca Jožefa brončeno soho, ki bi bila večja ko naravna velikost cesarjeva. Soha bi naj tudi značila 30 letnice zveze med Avstrijo in Nemčijo.

KOLERA V PETROGRADU.

Petrograd, 24. julija: Včeraj je zbolelo na kolero 49 oseb; 34 oseb je zaradi suma, da so bolane, pod nadzorstvom.

ATENTAT NA ŠPANSKEGA MINISTERSKEGA PREDSEDNIKA MAURA.

Barcelona, 24. julija: Atentator na Maura je 18 letni trgovski pomočnik Posas Roca, kateri pravi, da nima nobenih skrivcev in da ni hotel niti Maura ubiti temveč mu je hotel le dati mal spominek za njegove reakcionarne odredbe lani ob ustavi v Barceloni. Roca, njegovega očeta in brata so zaprli. Maurove rane na roki in nogi so lahke; odpeljal se je že iz Barcelone v Palmo.

STRAŠEN VIHAR V MILANU IN V OKOLICI.

Milan, 23. julija: Danes popoldne med 3. in 4. uro je divjal tu močen vihar, kateri je napravil v mestu in okolici obilo škode. V mestu Saronno so prekucnjeni dimniki vseh industrijskih etablissementov. Tudi nekateri ljudje so se ponesrečili. Strehe več hiš je odneslo, podrlo drevje in uničilo žetev.

Saronno, 23. julija: Vihar je razrušil dimnike vseh tovarn. Tukaj ni nobene nepoškodovane hiše; mnogo jih je hudo razpokanih. V Saronno je samo jeden mrtvec, toda mnogo oseb je ranjenih. Mnogo hujska je katastrofa v Solaru, kjer se je porušila tovarna in so spravili iz podrtije 14 mrličev in mnogo ranjencev.

Milan, 23. julija: Po nadaljnjih poročilih je porušil vihar tudi v Bustarciju dimnike tovarn; deset delavcev je mrtvih. V Ksolariju se je zrušila neka lopa, v kateri je bilo mnogo delavcev; 14 delavcev je mrtvih in 90 ranjenih, med njimi trije težko. Tudi v Gallaroti je razsajal vihar, vendar še manjkajo natančna poročila, ker so brzojavne in telefonske zveze deloma pretrgane. Prefekt je poslal v prizadete kraje čete na pomoč in je odpotoval tje tudi sam. V vasi Mosciano Milanese je ubitih 15 oseb.

Milan, 24. julija: Po noči so došla sem sledeča podrobna poročila o nesrečah, katere je povzročil ciklon: V neki predilnici v Vasanghelli je ubitih osem oseb in več ranjenih. V neki predilnici v Aloni je ubitih troje oseb in 30 ranjenih; istotako poročajo iz predilnic v Legnanu, Moglio Rogeno, Gabiatu in Canegratu o mrtvih in ranjenih. V Maneri pri Rovellasci je udarila strela v neko hišico in jo zažgala; dva človeka sta mrtva. Polja so hudo opustošena, drevje spotrto in s koreninami vred izruvano. Dimniki so odleteli, kakor bi jih odrezal, povsod se vidijo razrušene hišice.

Milan, 24. julija: Prva poročila o številu mrtvih in ranjenih so nekoliko pretirana, vendar pa se sodi, da je mrtvih 50 in da znaša število ranjenih več stotin. Najhujsše je prizadet Saronno z okolico. V bergamski okolici so poškodovana samo polja. Povsod se skuša pomagati.

OBISK BAVARSKIH PRINCEV V IŠLU.

Išl, 24. julija: Cesarjeva vnuka, bavarska princa Leopold in Jurij sta obiskala danes popoldne svojega deda Franca Jožefa. Princa sta se pripeljala iz Monakovega z avtomobilom.

SNEG NA PLANINAH.

Gradec, 24. julija: V soboto po noči je — letos poleti že tretjič — zapadel sneg vse višje vrhove gornještajerskih Alp.

V MACEDONIJI SE ZOPET ZAČNEJO BOJI?

Sofija, 23. julija: Več tukajšnjih listov trdi, da je odšlo že več četniških vodij iz Macedonije čez mejo, da začnejo v svoji domovini znova boj proti Turkom. Današnja »Večerna posšta« zatrjuje, da so šli Černopejev, Apostol, Vojvoda, Tane Nikolov in Čakov čez mejo in da so spravili skupaj že več hajduških čet, ki so imele s turškimi vojniki spopade; izidi niso znani. Število bolgarskih beguncev iz Macedonije se v obmejnih bolgarskih krajih množi.

NOVICE IZ TURČIJE.

Carigrad, 25. julija: Sultan je odpustil ob priliki ustavine obletnice 300 osebam, katere je vojno sodišče, med njimi mnogo uradnikov starega režima, kazni.

Carigrad, 25. julija: Vojno ministerstvo je odredilo mobilizacijo divizije v Pandermi za dobo jednega mesca in sicer baje zaradi vojaških vaj.

Carigrad, 25. julija: »Tanin« izjavlja, da se velika vezirja Kiamil in Ferid-paša nista udeležila pred kratkim odkrite staroturške zarote proti novemu režimu.

VELIKA NESREČA NA MORJU.

Tokio, 25. julija: Parnik »Tetsurejmaru«, kateri vozi med Kobejem in Dalnim, je blizu Koreje utonil. Na njem je bilo 246 potnikov, med katerimi se jih je rešilo komaj 40. Vojne ladije so odplule na kraj nesreče.

STAVKA PLINARNIČNIH DELAVCEV V RIMU.

Rim, 25. julija: Celo mesto je brez luči, ker so stopili plinarniški delavci v stavko. Plinarno čuvajo vojaki pred eventualnim napadom stavkujočih. Uprava plinarne upa, da se ji posreči doseči s pomočjo vojakov normalno razsvetljava.

OGENJ NA PARNIKU.

Novi Jork, 25. julija: Na parniku »Momusu« je izbruhnil tekom potovanja v Novi Orlean blizu Floride požar. Parnik je prosil s pomočjo brezžičnega

brzojava za pomoč in je res priplul parnik »Comus«, kateri je vzel potnike — bilo jih je 86 — na krov. Ogenj so pogasili.

SESTANEK RUSKEGA CARJA Z NEMŠKIM CESARJEM?

Berlin, 25. julija: »Tageblatt« poroča iz Petrograda, da se snideta septembra meseca ruski ministar Izvoljski in nemški državni tajnik; morda se sestane ob istem času tudi nemški cesar in ruski car.

Dnevna kronika.

Hrvatski slikar na razstavi v Londonu. Hrvatski slikar Vlaho Buhovac je razstavil v Londonu portret vojvodinje Albany. Slika je jako izborno dovršena in je v vseh umetniških krogih vzbudila veliko pozornost.

Oddaja hrvaških pristanišč Bakra in Kraljevice Ogram v najem. Ladjedelnici »Danubius« v Reki primanjkuje že več let prostora. Ravnateljstvo ladjedelnice je že za časa koalicijske vlade prosilo ministerskega predsednika dr. Wekerla, naj sklene s hrvaško deželno vlado pogodbo, s katero se pripuša Ogrski in najem hrvaški pristanišči Baker in Kraljevice za dobo 99 let. Ministerski predsednik je svoječasno ukrenil potrebne korake v tem smislu pri hrvaško-srbski koaliciji. Hrvatsko-srbska koalicija pa tedaj ni hotela ničesar slišati o oddaji pristanišč Baker in Kraljevice v najem Ogrski in zaradi tega ni mogla tedanja ogrska vlada ničesar ukreniti tozadevno. Kakor pa se sedaj poroča, namerava sedanji ogrski kabinet zopet spraviti to vprašanje na površje. Kakšno stališče bo zavzela ogrska vlada glede na rešitev konflikta med Ogrski in Hrvaško, je odvisno od tega, kako stališče bo zavzela sedanja večina hrvaškega sabora napram oddaji hrvaških pristanišč v najem Ogram. — Hrvati so že dovolj izgubili z Reko.

Zopet obsojeni češki časnikar. V Pragi je bil 20. aprila obsojen češki narodno-socialni urednik A. Swoboda na osem mesecev ječe zaradi protivojaške propagande. Kasacijski dvor je ugodil ničnosti pritožbi ter je odredil novo sodno razpravo, pri kateri pa je bil obtoženec obsojen na šest mesecev ječe. Vsled pritožbe državnega pravdnštva pa je deželno nadsodišče zvišalo Swobodi kazni na 13 mesecev.

Po svetu.

Ljubimka morilca drja. Crippena se usmrtila. V enem pariških hotelov se je ustrelila ljubimka morilca drja. Crippena, njegova bivša stenografinja Mis Neve. Danes je policija dognala, da je to res bivša dr. Crippenova stenografinja. Morilca samega so zapazili v nekem južno-francoskem kopalnišču. Dr. Crippen pa jo je takoj na to pobral čez mejo na Španko. Dosedaj se še ni moglo dognati, kje se nahaja.

Strašna smrt je doletela župana v Altenburgu Klingnerja. Hotel je pogledati delovanje nekega stroja za obdelavo lesa, pri tem pa ga je zgrabila krojna žaga in mu odrezala glavo.

Bolezen srbskega kraljeviča Jurija. Vesti, ki so jih prinesli nekateri inozemski listi o bolezni kraljeviča Jurija, namreč, da je nevarno obolel na vnetju slepiča, se morajo zavračati kot popolnoma neosnovane. Kraljevič Jurij je popolnoma zdrav. Res pa je pred kratkim bolehal na hemeroidih.

Duhovi in čarovnice v 20. stoletju. V Bischofwartu na Nižnjem Avstrijskem se je o polnoči prikazal kmečkemu mladeniču na cesti avtomobil, ves žareč v čudni rdeči luči. V avtomobilu so sedeli beli duhovi, ki so zahtevali, da prisede k njim tudi mladenič. Bil pa je tako prestrašen, da se niti ganiti ni mogel. Avtomobil je na to med groznim piskanjem oddirjal. Drugi dan je mladenič pravil župniku o nočni prikazni. Duhovnik je dal mladeniču rožni venec in blagoslovljen košček kruha z naročilom, da naj te stvari vedno pri sebi nosi. Tako je zvitji božji namestnik sam utrdil v neumnežu mnenje, da se res ponoči duhovi vozijo z avtomobili. — Iz ravno iste vasi se je moral neki kmetič zagovarjati pred sodiščem, ker je neko rodbino obdolžil čarovnije. Pred sodnijo je kmetič trdil, da priseže pred živim bogom, da mu je tožeča rodbina napravila s »copernijami« že mnogo škode. Kot priča zaslišani župan je rekel, da ga je sram, da županuje taki občini, in je prosil sodnika, naj napravi konec čarovnijam in duhovom v njegovi občini. Sodnik je obsojil žrtev duhovskega poneumnevanja na osem dni zapora.

Židje in posestvo zemljišča v Galiciji. Leta 1868. se je dovolilo Židom nakupovati zemljišča v Galiciji. Danes imajo Židje v Galiciji nad 35 odstotkov zemljišča, a isto toliko jemljejo v zakup. Od 2000 velikih posestev v Galiciji jih je 1100 v židovskih rokah, a po mestih in vaseh so že zaposledli 50 odstotkov od vseh parcel in realij. — Še groznejše upijejo številke, ki se nanašajo na posestvo malih posestnikov. Tekom samih treh let od 1894 do 1897 so Židje-oderuhi prodali 2856 gospodarstev po vaseh. V tem razdobju je zahteval prodajo v 310 slučajih davčni urad, v 137 slučajih — deželna banka — a v 6547 slučajih židovske banke. Zares, grozne številke!

Profesor pl. Balló, član ogrske znanstvene akademije in ravnatelj kemičnega preizkuševališča glavnega in stolnega mesta Budimpešte je kot končni sklep svojih večkratnih analiz podal sledeče:

„Izredno velika množina Glauberjeve soli in sestavin grenke soli, po kateri se odlikuje **Franc Jožef** - ova grenčica izmed vseh drugih enakovrstnih rudninskih voda — dopusti nobenega dvoma, da je njen priznani učinek pripisovati tema obema osnovnima sestavinama.“

Avtoritete, kot so tajni svetnik profesor pl. Fehling, profesor Attfield v Londonu in mnogo drugih znamenitih kemikov, se pridružujejo temu mnenju s podobno se glasečimi izpričevali. 21

410 3-3

Naprodaj sta

dva pava

in 4 mesece star

pes **bernardinske pasme.**

Stariši psa so izborni varuhi. — Naslov pove upravništvo Narodnega Dnevnika.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Sprejem več dobrih pomočnikov v trajno delo.

Viktor Bevc, Celje

Superfosfat

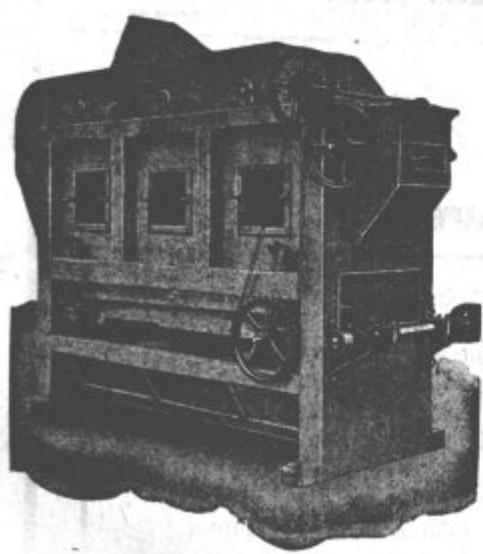
mineralično in animalično, najzanesljivejše in najcenejše fosforkislinsko gnojilo za vsako vrsto zemlje. — Vsebina strogo garantirana. Zajamčeno najhitrejši uspehi, največja množina pridelka. — Za jesensko setev potrebno neobhodno. — Dalje amonijakove, kalijeve, solitarjeve in superfosfate se dobiva pri tovarni umetnih gnojil, trgovcih, kmet. zadrugah in društvih. 9 28-17

Bureau: Praga, Prikopi 17.

IOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano pri bivši učiteljici proti zmerni ceni. Strogo nadzorstvo. Zračna soba, veliko dvorišče in vrt kot igrališče. Naslov pove upravništvo tega lista. 400 3-2

Učenca

z dobrimi šolskimi spričevali, ki ima veselje do trgovine, sprejme **Davorin Podlesnik**, trgovec v Radečah pri Zid. mostu. 405 2-1

Edini najboljši

gumiševski traki

za cepljenje trt se dobijo v Zvezni trgovini v Celju.

Proda se zaradi bolezni v prijaznem kraju

veliko posestvo

obstoječe iz gostilne, travnika, vinograda, sadonosnika in dveh velikih host. Na posestvu se dobi precejšnjo množino premoga. Kupna cena 32.000 K. Ugodni plačilni pogoji. Naslov pove upravništvo tega lista. 179 1

Učenec

iz dobre hiše in z dobro šolsko naobrazbo se takoj sprejme v manufakturni trgovini

R. Stermecki, Celje

Pozor!
Kilne pase

in druge strojne priprave za telesne poškodbe kupujte le pri izvežbanem obrtniku, kjer se po zdravniškem predpisu po najnižji ceni izdeluje. 868 10-5 Z spoštovanjem

Franco Podgoršek, bandažist
Maribor, Grajska ulica 7 (Burggasse 7).

Veletrgovina „Merkur“
Peter Majdič v Celju

priporoča poljedelske stroje kakor: mlatilnice, vitelje, čistilnice za žito, slamoreznice, mlino za sadje in grozdje itd. — Nadalje traverze, cement, strešno in izolirno lepenko.

Čebelarstvo orodje.

428 52-1

Suhe gobe, žito, fižol, laneno seme, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc, Celje

„Narodni dom“ in Graška cesta.

Istotam se dobi vse špecijsko blago, kakor žito in deželni pridelki, najcenejše, na debelo in drobno. — Premog v celih vozovih, debel K 2'10, droben K 1'40 100 kg na dom postavljen v Celju. Drugam po dogovoru

Širite Nar. Dnevnik.

Stiskalnica za krmo

ki je še dobro ohranjena se kupi. Kje, pove upravništvo tega lista.

425 2-2

Po zelo znižanih cenah priporoča

Ivan Berna

Celje, Gosposka ulica št. 6

svojo bogato zalogo obupal za pomladansko, letno in zimsko sezijo. — Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev, lastnega in tujega izdelka. Gumi za pete, vrvice, zaponke itd. vedno v največji izbiri. — Priporoča tudi specialistom prave gorske in lovske čevlje. Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila, Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. 12-1

Novosti

v volnenem blagu, v vseh barvah in kakovostih ter

velika zaloga

francoskih batistov za letne obleke

de laine Liberty Levantin v najnovjših vzorcih

priporoča

Karol Vanič, Celje

33 Narodni dom. 52 28

Vinarna
v Celju, Graška ul. št. 15

Priporoča slav. občinstvu svoja izvrstna in pristna vina, mineralne vode in sodavico. — Vino se prodaja v zaprtih steklenicah in sicer:

Ljutomerčan liter	K 0'72
Konjičan (beli in rdeči)	" 0'56
Bizeljanec	" 0'44
Teran (črni)	" 0'48

Velika zaloga izvrstnega in pristnega vina v buteljkah po najnižjih cenah. Edina založa vin „Prve južnoštaj. vinarske zadruga“.

Od 5. l franko na dom poslano.

Zagotovitev eksistence!

V najem se odda s 1. oktobrom t. l. **gostilna in trgovina.** — Pogoji zelo ugodni. Znanje slovenskega jezika se želi. Pojasnila daje **Oskrbništvo graščine Loka pri Žusmu.** 417 8-3

Učenca

poštenih starišev sprejme takoj
Josip Errath, trgovec v Mokronogu.
491 7-5

249 38-15

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevezetje vseh steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo! Na drobno!

IV. Jax & sin, Ljubljana

388 52 9
Dunajska cesta števil. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina

v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:
Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja i. domačega **konjaka.**

Poštno-hran. rač. št. 848.428.
1128 zadrugnikov.
Vplačani deleži K 21.024.—

Ustanovno leto 1881.
Telefon št. 2.

Rez. zaklad nad K 100.000.—
Denarni promet v letu 1909
K 4.020.030-96.

„SAVINSKA POSOJILNICA V ŽALCU“

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2% z letnim pripisovanjem k glavnici, položbe v tekočem računu pa po dogovoru, od dne od dne s poluletnim kapitalizovanjem. **Rentni davek** plačuje posojilnica sama. **Hranilne knjižice** drugih zavodov sprejema kot gotovino. **Posojila** daje na hipoteke, hipotek rne cesije, vrednostne listine, dragocene stvari, na blago, ki ni pokvari podvrženo in na poroke; dovoljuje odprti kredit v tekočem računu in eskomptuje trgovske menice. Obrestna mera je 5 do 6%. Preskrbuje ceno inkaso nakaznic, menic in v tekočem računu poslovanje s čeki. — Postrežba v vsakem oziru kulantna in točna. Poštnohranilne položnice in lastni čeki na razpolago. **Posluje vsak dan**; posebni uradni dan za stranke pa je izvemši praznike vsak ponedeljek in petek.

Ravnateljstvo:

Predsednik: **Franc Roblek**, veleposestnik in državni poslanec. Blagajnik: **Josip Širca**, veleposestnik in župan.
Tajnik: **Franc Pikl**, posestnik. Odbornika: **Dr. M. Bergmann**, zdravnik in posestnik; **Josip Žigan**, veleposestnik.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da izvršujem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor tudi cerkvena, sobna in dekoracijska, slikarije, črkoslikarstvo na steklo, les, itd. — Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah. — Sprejemem takoj več zanesljivih pomočnikov.

Mihael Dobrave, Celje,
Gospodarska ulica šte. 5.

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(obl. varovano.)

Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.

Največjega učinka proti želodčnemu krču, napenjanju, zaslezenju, motejnu prebavi, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti. Izredno rane čisteče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6 dvojnatih ali ena velika specialna steklenica K 5.—

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrad
bei Koblitz-Saarbr.

Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo

zanesljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara vnetja. 2 skatljici K 3'60. Naslov: Lekarna pri angelu varhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se v skoro vseh lekarnah. 315 18-11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-21

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno vlaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

'LASTNI DOM'

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednot, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzejavi: 'Kamnoseška industrijska družba Celje'.

66

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom.

Specijalna delavnica in podobaraki atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in kristalnih kamnov itd.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sjenitov, so raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Tiskovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tiskom.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

61 50-27

stavbena zlasti tesarska dela.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Agro-Merkur

v Ljubljani.

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst, ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga.

Pozor! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena stroji in orodja.

Vina! Štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina.

Sir, maslo, žito, moka, olje itd.

— Agro-Merkur preskrbi vsako blago. —

— Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

29-29 Cene najugodnejše, postrežba solidna. 29

Zahtevajte pravila, cenike. — — Ponužajte svoje pridelke.

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor: ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj. Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. — Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.

Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

88 48-25

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron**, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico**.

43 52-28

POSOJILNICA v CELJU

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 72.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

— Poštne hranilnice ček. št. 9579 —

V lastni hiši
„Narodni dom“

Telefon št. 22

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6% , $5\frac{1}{2}\%$ in 5% obrestovanju.

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog Nad 332.000 kron rezervn. zaklada

13 52-29